

JESENICE, 27. OKTOBRA 1962

ŠTEVILKA 43/IV

Slavnostna seja delavskega sveta visokih peči

Plavžarji so praznovali

V počastitev 25-letnice obratovanja visoke peči I je imel delavski svet te ekonomske enote slavnostno sejo, ki so se je udeležili tudi jubilaranti, zaposleni že od vsega začetka v tem obratu; nekateri izmed njih so že upokojeni.

Obratovodja Franc Globočnik je na kratko opisal razvojno pot visokih peči ter poudaril, da je bilo treba prav v začetku premagovati razne težave, ker takratni kolektiv še ni imel dovolj izkušenj. Prav današnji jubilaranti so si v svojem dolgoletnem delu nabrali dovolj izkušenj in jih posredovali novim delavcem. Povedal je tudi, da danes naši peči nista več rentabilni in bo treba ob rekonstrukciji tovarne misliti

tudi na izpopolnitev naprav za proizvodnjo surovega železa. Ob koncu se je zahvalil vsem aktivnim in že upokojenim jubilarantom za njihovo dolgoletno in požrtvovalno delo.

Jubilante je pozdravil tudi tehnični direktor Bogomil Homovec in jim zaželel pri delu še mnogo uspehov.

Po slavnostni seji je sindikalni odbor s pomočjo upravnega odbora, ki je ob tej priliki nagradil visoke peči s

50.000 dinarji, priredil večerjo. Vsi navzoči so potem ob čaši vina obujali spomine na začetek dela, na različne težave, ki jih je bilo v 25 letih dovolj. Prav posebno so bili veseli sedaj že upokojeni sodelavci in jubilaranti, ker so videli, da jih kolektiv ni pozabil. Prehitro so minile ure in večer v prijetnem razpoloženju.

Sindikalni odbor je želel s to skromno proslavo dati priznanje vsem, ki so pomagali premagovati začetne težave pri proizvodnji surovega železa, obenem pa se zahvaljuje UO železarne za pomoč pri izvedbi proslave.

S. T.

Nagrade v III. četrletju

Kadrovski sektor ob koncu vsakega četrletja predloži UO seznam nagrajencev v preteklih treh mesecih. Tako so bile v III. četrletju razdeljene naslednje nagrade:

— Za hitro in uspešno popravilo požganega istosmernega nizko-napetostnega močnega stikala, ki je zahtevalo dobro organizacijo, strokovno vodenje in precizno rezkanje, struženje ter drugo, sta mehanična in elektro delavnica nagradili sedem sodelavcev z nagradami od 2000 do 8000 dinarjev.

— Skupina štirih sodelavcev iz livarne je delala na izredno kompliciranem odlitku tekača turbine v žični valjarni. Ker so to delo opravili prizadevno, kvalitetno in v najkrajšem času, jih je obrat na-

gradil z nagradami po 3000 dinarjev.

— V livarni so nagradili z 2000 — 3000 dinarjev tudi tri sodelavce, ki so zavarili in ponovno usposobili 115 ton kokil, ki so bile že izločene iz uporabe.

— Za izredno dober odnos do dela so na transportu nagradili 9 sodelavcev z nagradami po 3000 dinarjev.

— Nagrajena sta bila tudi skladiščnik transportnega oddelka s 3000 in skladiščnik šamotarne z 2500 dinarji, ker imata primerno urejeni skladišči in jim inventurna komisija ni ugotovila primanjkljajev ali presežkov.

— Žerjavovodja v martinarni je bil nagradjen s 3000 dinarji, ker je z uspešnim posegom preprečil, da bi se je kolo prelilo čez rob velike ponovce.

— Sodelavec iz obrata javornik I je bil na predlog DS EE nagradjen za vestno opravljanje delovnih nalog z 2000 dinarji. Prav tako so nagradili s 5000 din sodelavca, ki je pravočasno opazil mehaniško okvaro na reduktorju elektromotorja in tako preprečil okvaro motorja in znatno gmotno škodo.

Skupaj je bilo v treh mesecih (juliju, avgustu, septembru) nagrajenih 28 sodelavcev z okrog 95.000 dinarji.

18. seja UO

Upravni odbor naše železarne je imel 17. oktobra 1962 18. redno sejo, na kateri so člani razpravljali največ o rebalansu plana investicijskega vzdrževanja. O tem vprašanju bo razpravljaj tudi CDS in bomo naše bralce takrat seznanili tudi o tem. Tokrat pa nekaj drugih sklepov, ki jih je UO sprejel na 18. seji.

1. Na vloge slušateljev, tako naše metalurške TSS, kot dopisne TSS elektro in strojne smeri, je na podlagi problematike in nekaterih predlogov kadrovskega sektorja UO sklenil:

— pri vpisu v III. letnik TSS na Jesenicah naj se slušatelji preusmerijo na delo v metalurških obratih. Da bi lahko slušatelji poleg rednega dela tudi obiskovali TSS, naj bodo zaposleni samo na dopoldanski dnini;

— slušateljem TSS — metalurškega oddelka na Jesenicah, ki so člani našega kolektiva in so po sedanjem ur-

niku izredno obremenjeni, je UO odobril pred vsako konferenco 5 dni izredno plačanega dopusta za pripravo na izpite ob koncu leta. Za diplomu oziroma zaključni izpit pa 10 dni izredno plačanega dopusta;

— za slušatelje dopisne TSS — elektro in strojne smeri je UO sklenil, da podjetje krije stroške šolnine in ostale prispevke na teh šolah;

— ker je s študijem na TSS povezano tudi vprašanje vpisa v poklicno šolo, je UO sprejel naslednjo razporeditev poklicev pri vpisu v to šolo:

učencev

15—20

do 15

do 15

25—30

25—30

do 15

ključavničarji, vzdrževalci električarji, instrumentalci strojni poklici valjavci predelovalci topilci

2. Po poročilu kadrovskega sektorja o premiranju v našem podjetju, je UO ugotovil, da je premiranje tehničnega in administrativnega osebja zelo neenotno. UO je zadalžil

upravo, da to prouči, posebno individualno premiranje, in najkasneje do konca leta predloži preureditev in poenotenje tega sistema nagrajevanja tehničnega in administrativnega kadra.

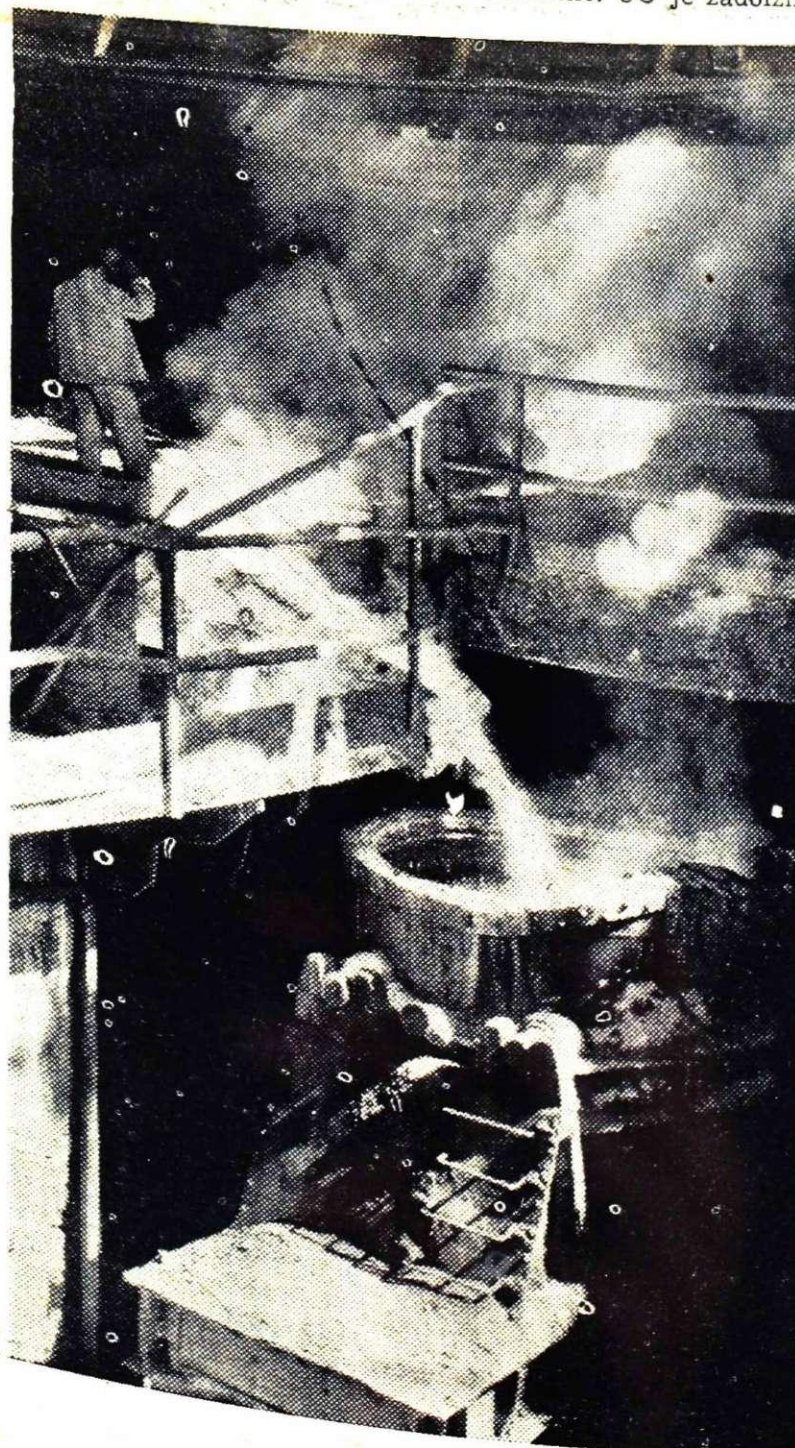
3. UO je dopolnil sklep o brezobrestnem posojilu hišnim svetom starega stanovanjskega fonda in je sedaj določil tudi roke za vračanje. Za posojila, ki so manjša od 250.000 din je določen rok vračila na 5 let, dočim je rok za posojila, večja od 250.000 din, 10 let.

4. Glavnega direktorja je UO zadalžil, da izvede sklep UO o vključevanju obratnih kalkulacij, tako po strokovni kot disciplinski liniji, v gospodarsko računski sektor. Za vse kalkulante pa je treba v najkrajšem času organizirati potreben seminar.

Obiskali smo razstavo sodobne elektronike

Od 13. do 22. oktobra je bil v Ljubljani že deveti mednarodni sejem sodobne elektronike, na katerem je razstavljalo preko 130 razstavljalcev iz 16 držav najnovejša dosežke na polju elektronike.

Člani našega kolektiva so za to pomembno mednarodno tehnično manifestacijo pokazali izredno zanimanje. Zanimive najnovejša dosežke elektronike, s posebnim ozirom na ureditev varnega prometa in transporta, so si ogledali številni člani našega kolektiva. Vsi številni udeleženci so si edini v tem, da so na IX. mednarodnem sejmu sodobne elektronike videli mnogo novega in koristnega.

OBISKALI SMO BOLNE BORCE

Člani terenske organizacije Združenja borcev Podmežaklja so med letom, prav tako kot prejšnja leta, obiskali bolne borce in jim podarili skromna darila ter želeli skorajšnje ozdravljenje. Prav tako je organizacija veliko pomagala borcem, ki iščejo invalidsko pokojnino in priznanje delovne dobe.

Vsem bolnim borcem želimo hitro ozdravljenje!

Veljko Mandič

Zvišanje proizvodnih stroškov

DELAJSKI SVET EE ŽIČNA VALJARNA JE NA SEJI 19. OKTOBRA KRITIČNO OBRAVNAVAL VRSTO PROBLEMOV, PREDVSEM PA SLABE EKONOMSKE REZULTATE DEVETMESEČNEGA DELA IN PREDLOG PROIZVODNEGA NAČRTA ZA BODOČE LETO.

Po računskih podatkih je naša ekonomska enota direktno obremenjena v devetih mesecih z 69 milijoni dinarjev zaradi višjih proizvodnih stroškov. Od tega gre okrog 50 milijonov na račun višjih stroškov vložka, ostalo pa na predelavo. Stroški vložka so se povečali zaradi za 0,7% nižjega izplena proti planiranemu. Povečal se je tudi izmeček zaradi pomanjkljive izobrazbe mlajših valjavcev, ki morajo večkrat nadomeščati starejše, ker je odsotnost prevelika. Porast izmečka pa opazamo tudi pri novih

švedskih vodilih, ki zahtevajo nov način dela, zelo natančen pribor in zadostno zalogo rezervnih delov. Da bi zagotovili boljše delo in zmanjšali izmeček ter zastoje, je delavski svet sprejel načelen predlog spremembe obstoječe delitve dela in odgovornosti za delovna mesta proge 330.

V razpravi so ugotovili, da ni samo izmeček vzrok povečanim stroškom vložka, temveč so na to vplivali tudi ukrepi, ki so bili potrebni za zagotovitev kvalitete. Tako smo žico za vijake valjali iz gredic in ne iz ingotov, kot

predvideva načrt; vložek gredic pa je dražji od ingotov. K zvišanju stroškov vložka je pripomogla tudi netočna tehtnica jeklarne, slaba preskrba s čisto hladilno vodo, mnogo pa so prispevali k zvišanju materialnih stroškov previsoki planski normativi izplena, ki so bili določeni po najboljših dosežkih zadnjih dveh let.

Predlog načrta za bodoče leto, ki predvideva 55.000 ton žice, je delavski svet sprejel z nekaterimi pripombami v zvezi z redno preskrbo z vložkom in proizvodnimi programi.

Štirinajst dni tekmovanja med izmenami je pokazalo, da ima največ možnosti za osvojitve mesečne denarne nagrade izmena Rozman, povečanje proizvodnosti pa opazimo

tudi pri ostalih dveh izmenah.

Na koncu je delavski svet sprejel nekaj sklepov o manjših gospodarskih izboljšavah in disciplini. Razprava na seji je bila zelo plodna, čeprav je trajala seja zaradi obširnega in važnega dnevnega reda skoraj štiri ure. G. A.

EE visoke peči

Zasedal je delavski svet EE visoke peči

V soboto, dne 20. 10. 1962, je bilo redno zasedanje DS EE. Tehnično poročilo za september je pokazalo, da v tem mesecu plan visokih peči ni bil dosežen in sicer za - 542,7 ton ali 5,15 %. Vzrok nižji proizvodnji je sprememba asortimenta rude v primerjavi s prvim polletjem, kar je bistveno spremenilo tudi proizvodne možnosti plavžev. V septembru je vsip za plavže vseboval tudi določen delež veseške rude, kar pa v teh količinah proizvodni plan ni predvideval.

Poleg plana so člani delavskega sveta razpravljali tudi o vzrokih in upravičenosti prekoračenja predvidenih stroškov za adaptacijo zgradbe obratnih in grupnih pisarn. Strojni asistent tov. Torkar je zadevo delno pojasnil z večjim obsegom del, bo pa do naslednjega zasedanja pripravil tozadevno analizo.

Higienski prostori v novi zgradbi so zelo lepo urejeni in je vanje vloženo blizu 3 milijone dinarjev. Uporabniki teh prostorov se še ne zavedajo v polni meri, da je to njihovo in da je te pridobitve treba ohraniti tudi za tiste, ki bodo šele prišli v naš kolektiv. Delavski svet je sklenil, da bodo higijenske naprave sicer redno vzdrževali, vendar s pripombo, da bo vsaka namerno ali po malomarnosti povzročena škoda zaračunana povzročiteljem. Delavski svet meni, da je to edini način, da bodo te naprave v redu vzdrževane.

Prav tako je DS EE razpravljal o povečanju discipli-

ne in poziva starejše delavce, da so novim delavcem EE. Tehnično poročilo za september je pokazalo, da v tem mesecu plan visokih peči ni bil dosežen in sicer za - 542,7 ton ali 5,15 %. Vzrok nižji proizvodnji je sprememba asortimenta rude v primerjavi s prvim polletjem, kar je bistveno spremenilo tudi proizvodne možnosti plavžev. V septembru je vsip za plavže vseboval tudi določen delež veseške rude, kar pa v teh količinah proizvodni plan ni predvideval.

Ob koncu seje je predsednik delavskega sveta tov. Jelovčan povabil vse člane na svečano sejo, ki je bila 22. oktobra, v počastitev 25-letnice, odkar je zagorel v jeseniški železarni prvi plavž. (O tej seji poročamo posebej!)

F. G.

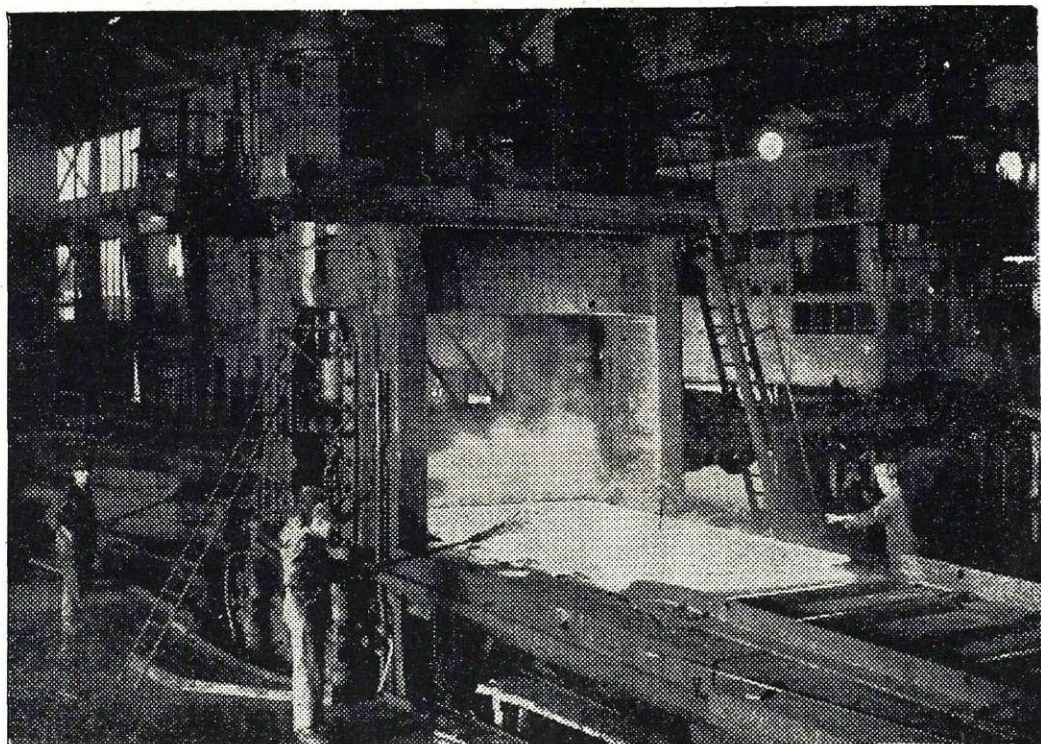
EE šamotarna

Boljša kvaliteta - manjši OD

Ze na seji DS EE šamotarne, ki je bila pred tednom dni, so razpravljali med drugim tudi o vzrokih tako nizkih osebnih dohodkov v septembru, ki so bili kljub dobri produktivnosti in izpolnjenosti družbenimi obveznostmi najnižji v železarni.

DS EE je sklenil, da mora vodstvo obrata za sestanek ZEE pripraviti poročilo in o tem poročati in seznaniti člane kolektiva. Iz poročila ki ga je vodstvo obrata pripravilo za sejo ZEE, ki je bila 18. 10. 1962, je razvidno da je kolektiv presegel družbene obveznosti za 3 %, vendar pa ni bil dosežen asortiment.

Eden izmed vzrokov za neizpolnjevanje asortimenta je stremljenje za izboljšanje kvalitete, ki je bila očitno posebno v septembru, saj se je upogibna trdnost kanalskih opek izboljšala za 3 kg/cm² in trdnost ponovnih opek dvignila na 517 kg/cm² ter obenem povečal obžig peči, in sicer pri kanalski opeki za 3 ure na peč in pri žganju ponovnih opek za 4 ure na 1 veliko peč. Zaradi tega se je zmanjšalo število peči in posledica tega je bila blizu 200 ton manj žganega materiala, kar da približno 1 milijon osebnih dohodkov. Poleg tega se je z ozirom na spremembo oblik pri posameznih formatih kanalskih (Nadaljevanje na 3. str.)

Tudi v valjarni 2400 se naši sodelavci trudijo, da bi izvaljali čim več kvalitetne pločevine

EE valjarna 2400

Storili bomo vse, da bo plan dosežen

Člani DS EE valjarne 2400 so imeli 23. oktobra VIII. redno sejo, na kateri so obravnavali več važnih vprašanj.

Iz poročila obratnega kalkulanta je bilo razvidno, da je bil plan realizacije za september presežen za 125 milijonov. Tako smo spet zmanjšali kumulativni primanjkljaj ki znaša sedaj 370 milijonov, za katerega pa upamo, da bo ob koncu leta minimalen. Mesečni plan je bil presežen tudi količinsko. Če pri tem upoštevamo, da se je občutno znižala povprečna debelina pločevine in s tem povprečna teža brame, ki je nekatere dni bila celo pod 1000 kg, da so naročila zelo pestra in da je več enakih pozicij že prava redkost, da

smo pri tem rešili že velik del zaostankov in obdržali izplen na 64,5%, predstavlja ta vsota velik uspeh.

V preteklem mesecu je bila zaznamovana najvišja prodajna cena in to 118,64 din/kg, planska pa znaša le 112,89 din/kg. Temu je vsekakor vzrok premik v kvaliteto.

Člani DS EE so posvetili veliko pozornosti razpravi o planu za leto 1963. Količinsko je ta plan postavljen skupno na 90.000 ton, prodaja pa zajema 85.000 ton in je predvidena realizacija 9,91 milijarde din, kar je za več kot 700 milijonov več kot letos. Posebnost plana je v tem da zajema 45.000 ton ladijske in 7.000 ton kotlovske pločevine. Tako velike količine in

pa terminska izdoba pa mesecih bo vsekakor zahtevala velike napore od slehernega člana kolektiva in tega se le-ti že sedaj zavedajo. DS EE je že na sedanj seji obširno razpravljal o pomanjkljivostih, ki jih moramo odpraviti ter o drugih tehničnih kakor tudi organizacijskih ukrepih, ki bodo omogočili izpolnitev planskih obveznosti. Na koncu je DS EE še razpravljal o nekaterih članih naše ekonomske enote, katerih odnos do dela je skrajno malomaren in so nepopoljšljivi. DS EE je sklenil, da se jih še enkrat pisмено opozori in spodbudi k boljšemu delu.

T. R.

Sindikalnemu odboru obrata jeklovlek

Presenečen sem bil, ko sem dobil vabilo, naj se udeležim kolektivnega izleta v Vrata.

Na tem izletu sem bil navdušen in vesel snidenja s svojimi nekdanjimi sodelavci, mojstri in obratovodjem. Kot upokojenec se vam iskreno zahvaljujem za vašo pozornost ter vam želim mnogo uspeha pri delu.

Upokojenec
Janez Pretnar
Zasip 92, Bled

Kvalitetni asortiment je naša bodočnost

Lanskoletno proizvodnjo dinamo, pokron in OL2 pločevine so letos dosegli že v devetih mesecih

Člani DS EE valjarne 1300 so na VI. redni seji, ki je bila 23. oktobra, razpravljali o gospodarjenju v EE v tretjem četrtletju in v devetih mesecih letošnjega leta.

Iz obširnega tehničnega poročila, ki so ga člani DS EE prejeli že pred zasedanjem, je bilo razvidno, da je valjarna 1300 v redu izpolnjevala planske naloge in da je plan za prvih devet mesecev presežen za 5 % po količini in za 2,5 % po vrednosti. Kljub precejšnjim izpadom med letom je položaj glede izpolnjevanja plana po asortimentu še kar zadovoljiv. Pri dinamo pločevini so plan za prvo četrtletje izpolnili le s 73 %, v drugem četrtletju 84 %, v tretjem pa 89 %. Čeprav je plan za proizvodnjo dinamo pločevine letos večji in znaša 4000 ton, obstajajo realne možnosti, da bo do konca leta tudi dosežen. V tem primeru bo dosežen rekord. Lanskoletna proizvodnja dinamo pločevine je bila letos dosežena že v devetih mesecih, še boljši položaj pa je pri dekapirani pločevini, kjer je plan izpolnjen s 102 %. V primerjavi z lanskim letom so v istem obdobju letos izdelali 240 ton dekapirane pločevine več kot lani. Napravili so tudi kvaliteten premik iz enkrat v dvakrat dekapirano pločevino kar za 600 ton. Tudi pri proizvodnji lužene pokron pločevine so dosegli lepe uspehe, saj so jo izdelali trikrat več kot lani celo leto. Podoben položaj je tudi pri proizvodnji OL2 special pločevine za žage. Vsa ta kvaliteta pločevina, ki je bila letos izdelana v valjarni 1300, ne pomeni samo ustvarjeno finančno realizacijo, temveč

tudi njeno povečanje za 110 milijonov dinarjev.

Glede storilnosti na uro in moža je bilo ugotovljeno, da globalno vzeto vso proizvodnjo in vse opravljene ure, storilnost pada, kar je logična posledica velikega kvaliteta premika. Omeniti je treba, da kvalitetna izdelava pločevine zahteva več ur vloženega dela kot izdelava navadne pločevine. Analiza storilnosti na posameznih strojih in pri skupinah, predvsem v adjustaži, pa kaže znaten porast. Realno večanje storilnosti, preseganje plana, zmanjšanje zastojev in premik v kvaliteto, pa se odraža tudi v znižanju proizvodnih stroškov. Ugotovljeno je bilo, da so proizvodne stroške v prvih devetih mesecih letos znižali za 34 milijonov dinarjev.

Na seji DS EE so člani ugotovili, da so bili dosedanja ukrepi glede HTV koristni in imajo tudi manj obratnih nezdod. Medtem, ko so imeli lani 76 obratnih nezdod, so jih letos v istem razdobju 54, zato je bil tudi izpad delovnih dni manjši. V ilustracijo naj omenimo, da so lani zaradi obratnih nezdod izgubili 992 delovnih dni, letos pa le 790.

Na seji so obravnavali tudi vprašanje discipline, ki še vedno ni na zadovoljivi višini. Ugotovili so tudi, da število neopravičenih izostankov še vedno raste. Zaradi tega so sprejeli sklep, da je treba poostrižiti ukrepe glede izboljšanja delovne discipline ter kaznovali pet članov kolektiva z zadnjim opominom. Ob prvem neopravičenem izostanku pa jim bodo odpovedali delovno razmerje.

Varilnica kokil potrebuje streho

V četrtek, 18. 10. 1962 je delavski svet livarn obravnaval poleg poročila o proizvodnji tudi finančno poročilo.

Iz obeh poročil je bilo razvidno, da je livarna v glavnem delala dobro, saj kaže ta siva livarna in kovinolivarna precejšnje znižanje proizvodnih stroškov, dočim so v jeklolivarni višji, vendar največ zaradi dvakratnega knjiženja ter bo ob devetmesečnem poročilu izravnano.

Iz tehničnega poročila so bile razvidne težave, ki jih ima livarna pri proizvodnji. Tako so težave pri dobavi kokilne zloznine, ker je zaradi povečane potrebe nastalo pod »Sava« žerjavom ozko grlo in tudi z nekvalitetnim češkim koksom. Zaradi prenizke kalorične vrednosti, previsokega % pepela in premajhne trdnosti koksa je poraba v letu 1962 za okrog 2 % večja. Težave pa imamo tudi s stisnjenim zrakom, ki ima namesto običajnega tlaka 6 atü, le 4 do 4,5 atü največ. Prav na dan seje našega DS je zaradi okvare kompresorja »Dingler« ta težava dosegla višek. To močno vpliva na proizvodnjo kokil, elektrod, čiščenje litine, saj je stisnjen zrak glavni vir energije za livarno.

Obravnavali smo tudi vprašanje strehe za varilnico kokil. Ker se je varjenje kokil izkazalo kot zelo koristno (poraba kokil z 29 kg/t na 24 do 25 kg/t), mora biti v interesu vseh, da s tem delom nadaljujemo. Da bi dosegli pravilno stimulacijo, bo treba tudi za to delo izdelati cenik po enoti izdelka, saj bi namesto zavarjenih sicer morali izdelati nove. Stroški varjenja so minimalni in znašajo 5-6 din na kg, nova kokila pa stane 83 din/kg. Razlika je torej precejšnja. Delavski svet livarn smatra, da je treba s tem nadaljevati tudi v zimskem času. Treba pa je postaviti premično streho na prostoru, kjer sedaj to delo opravljajo. V tem pogledu je tudi vodstvo

topilnic pokazalo polno razumevanje.

Problematična je tudi streha nad sušilnimi pečmi, ki bi jo bilo treba zaradi nevarnosti požara zamenjati. Razprava je pokazala, da ne bi bilo koristno trošiti sredstva za provizorično železno strešno konstrukcijo nad pečmi, dočim bi vse ostalo bilo v dosednji leseni izvedbi. Bolje je, če to rešujemo perspektivno in bi v nekaj letih postopoma zamenjali celotno streho nad livarno, ki je še lesena, z železno konstrukcijo.

V razpravi o disciplini je bilo poudarjeno, da je treba po sklepu ZEE najstrožje ukrepati proti nekaterim delavcem, ki 1. ali 15. v mesecu še tu in tam izostajajo. Tudi v tem se bo pokazala vsa demokratičnost delavskega samoupravljanja, saj ni sprejemljivo, da isti delavec, ki je na seji ZEE glasoval za stroge ukrepe proti nediscipliniranim članom, sedaj teh sklepov ne priznava in jih ne upošteva.

Rado Torkar

EE transport

Mehanizacija: nižje stojnine

V preteklem tednu je bilo zasedanje DS EE, na katerem so razpravljali o izvedenih sklepih in gospodarskem položaju obrata. V prvi točki dnevnega reda je obratovodja poročal o izvedenih sklepih. Uresničili niso dveh sklepov, ker sta postala neaktualna.

V drugi točki dnevnega reda so člani DS EE zelo kritično in dobro ocenili predlog obratovodje, da za skupinovodjo strojnega parka postavimo strokovno sposobnega delavca, ki bo poleg operativnih sposobnosti poznal tudi stroje in upravljanje z njimi.

V naslednji točki dnevnega reda je obratovodja obrazložil vzroke nastali stojnini. Do konca septembra je bilo plačano 178.851.537 dinarjev stojnin z okvarami vred. Kolektiv transporta je od te vsote povzročil stojnine na okvarah 19.554.385 dinarjev. Tudi te podatke je DS kritično ocenil ter sklenil, da moramo posvetiti vso pozornost okvaram državnih voz. Tako so že uvedli evidenco, na podlagi katere bo v bližnji prihodnosti sprejet premijski pravilnik za razložene vagone in penale za poškodbe po posameznih strojih in strojniki.

Analizirali so tudi redno stojnino v septembru, ki znaša 5.459.400 dinarjev. Od te vsote odpade na transport 2.002.752 dinarjev. Ta stojnina je nastala pri fizičnih delih (1.932.552 din), to je na vagonih, ki jih razkladajo ročno, čemur je v glavnem vzrok pomanjkanje delavcev, pomanjkanje skladišč in prevelik dovoz. Z zadovoljstvom pa so ugotovili, da smo plačali le 70.200 dinarjev stojnine na materialih, ki jih razkladajo z motornimi dvigali in vilicarji. To pomeni, da uvedena mehanizacija občutno vpliva na znižanje stojnin.

Prav tako je bilo dobro ocenjeno doseganje operativ-

nega načrta, ki smo ga v septembru prekoračili za 4.958 ton, ali za 9 %, predvsem po zaslugi strojnega parka. S tem je dokazano, da lahko z dobro organizacijo dela in z vzdrževanjem obvladamo tudi močnejše dovoze. Pri stalnem kolektivnem naporu za čim večjo storitev strojnega parka oz. čim boljše izkoriščanje, imamo največji problem s pomanjkanjem skladiščnega prostora in domačih vagonov.

Prvič je DS EE obravnaval stalne izostankarje in slabe delavce. Sklenil je, da pismeno opozori pet slabih članov kolektiva. Na poročilo, da ima kolektiv pet izredno dobrih fizičnih delavcev, ki so pri fizičnem delu napravili največ tonaže, je DS EE predlagal, da jih obratovodstvo primerno nagradi.

Po poročilu obratnega kalkulanta o finančnem stanju smo ugotovili, da smo v septembru močno znižali dejanske stroške. Skupni stroški v septembru so znašali 15 milijonov 768.297 din. Skupna proizvodnja je 16.598.517 din, znižanje stroškov pa 632.189 din. Omenjeni stroški se nanašajo na dosežen operativni plan v septembru, ki je znašal 56.708 ton.

Po poročilu o doseganju plana v oktobru je DS EE sklenil, da bo na prvem zasedanju ob koncu meseca pregledal plan in norme.

Iz tega lahko vidimo, da tudi DS EE transport pravilno stopa po začetni poti in razume pravice in dolžnosti samoupravljanja.

Niko Bernard

Boljša kvaliteta - manjši OD

(Nadaljevanje z 2. strani)
opek zmanjšalo število izdelanih formatov in povečal izmeček zaradi komplicitnosti kosov, kar tudi vpliva na znižanje osebnih dohodkov. Nadalje je bilo iz poročila razvidno, kar je potrdilo tudi vodstvo kadrovskega sektorja, da ima obrat iz svojih sredstev dejansko za meseca julij in avgust (ko so bili vzdrževalci prenešeni iz mehanične delavnice nazaj v šamotarno) izplačani večje OD od razpoložljive vsote.

V izvlečku za julij in avgust je ugotovljeno, da se je za vzdrževalce uporabilo kar 2.012 oziroma 1935 ur, kar da

v primerjavi z julijem 50 % več, v primerjavi z avgustom pa 44 % več potrošenih ur, kot jih je bilo zajetih v prvotni izračun osebnega dohodka.

Obseg vzdrževanja se je povečal, računajoč porabljene ure, kar za 40 do 50 %, zato ker je bilo tudi v času formiranja mase zaradi bolezenske odsotnosti redno zaposlenih le 6 do 7 ključavničarjev, danes pa jih je 9, oziroma 2 več, kot v času, ko je bila masa formirana.

Sklep ZEE je bil, da število ključavničarjev v obratu zmanjšamo na prvotno število ob formiranju mase. Iz-

delava cenika za nekatere nove mase in kanalske opeke je v teku in upamo, da bo v kratkem to vprašanje rešeno.

Po poročilu komisije za pregled norm in o nekaterih problemih v zvezi z reorganizacijo tehnološkega procesa je bil sprejet sklep, da bo to vprašanje obravnavano na posebni seji DS EE.

Predvideni družbeni načrt za leto 1963 je bil sprejet v celoti, prav tako je bilo sprejeto tehnično in finančno poročilo ter operativni načrt za november 1962.

Roman Stana

Lepa akcija livarne

V bohinjskem kotu je železarstvo v resnici zelo staro, saj segajo začetki do 3000 let nazaj. Ne bomo segali tako daleč nazaj, ampak se bomo ustavili ob livarni, ki je bila prva na Gorenjskem.

Leta 1554 so skozi Sotesko oz. Stenge vsekali prvo pot, široko 1 meter in je bila že primerna za ježo. Med Bohinjem in Bledom sta bili dve fužini, in sicer pred 1554. letom ob potoku Mešenac, o kateri vemo samo to, da je bil na vzhodni strani potoka Mešenca plavž (najdišče žlindre, rude in oglja), druga topilnica pa je bila ob potoku Plavžarica nasproti Nomenja, ob poti, ki vodi na Nemški rovt in dalje čez Baško sedlo.

Na tem mestu je zaradi stalnega potoka Plavžarice, ki priteče po strmem bregu in daje močno vodno moč za pogon mehov, ljubljanski zdravnik dr. Conrad Widerhold zaprosil cesarsko komoro na Dunaju že leta 1617 za dovoljenje, da sme sezidati topilnico, v kateri bi vlival železne predmete. Leta 1647 je bila peč v polnem pogonu. Peč je sezidal na desni strani ob potoku, stanovanjsko stavbo ali lesen gradič pa na levi strani potoka. Livarna je imela tri zidane prostore: prostor, kjer je bila peč z mehom, prostor, v katerem je bilo ognjišče in kjer je bil najden tudi kos brusa in je po tem sodeč služil za delavnico ali kovačnico za pripravo orodja in sobica, ki je verjetno služila topilcu. Pred pečjo je bila verjetno lesena lopa za kaluparjenje. V tej livarni je dr. Conrad Widerhold vlival retorte za pridobivanje živega srebra, vojaške instrumente, peči in plošče za peči, možnarje ter baje celo zvonove. Tak železen ulit zvon je bil v cerkvi na Brodu, vendar so ga pozneje zamenjali z bronastim.

Majhen zvon s premerom okrog 15 cm, ki je zvonil za začetek in konec dne na Pozabljenem, pa je ohranjen in ga bo v kratkem dobil naš Tehniški muzej. Ta zvonček je tudi edini predmet iz te livarne. Valvazor v svoji knjigi »Slava Vojvodine Kranjske« že omenja to livarno, ki je bila baje takrat v posesti fužinarjev Locatellijev, ki so imeli plavže v Bohinju. Ko je zadnji Locatelli leta 1722 umrl, se o livarni izgubi vsaka sled. Ta livarna v Nomenju je med ljudstvom poznana kot plavž sv. Heme. To pravljico so prinesli v naše kraje koroški rudarji in plavžarji.

Že pred vojno je arheolog dr. Walter Šmid, po rodu iz Kranja, odkopal razvaline in jih ohranil pozabi. Ker so razvaline zelo propadle, je pred 10 leti Tehniški muzej s pomočjo DIT zidove pokril z betonsko oblogo. Razvaline bi ostale kar dobro ohranjene, če ne bi potok Plavžarica prestopil breg in ubral pot skozi jašek še obstoječe peči. Zima bi utegnila napraviti veliko škodo. Zaradi tega je Tehniški muzej zaprosil sindikalni odbor livarne za pomoč.

V petek, 12. 10. 1962, smo organizirali ogled muzeja, 19. 10. popoldne pa izlet oziroma akcijo, ki se je je udeležilo 20 livarjev in modelnih mizarjev. Z veliko dobre volje smo očistili in poglobili strugo potočka in delno očistili podrast, ki s svojimi koreninami razganja zidovje. Spomladi pa bomo tam zopet napravili piknik in takrat očistili teren. Pot do razvalin je zelo prijetna. Odcep od glavne ceste v Bohinj je pri čuvajnici pred Nomenjem preko mostička čez Savo ob strugi navzgor približno 15 minut.

Ta akcija livarne je hvale in posnemanja vredna. Sindikalnim pododborom drugih obratov priporočamo, naj organizirajo v svojih obratih ogled muzeja. S tem bodo mnogo pripomogli, da bo naš železarski kolektiv bolje spoznal in spoštoval staro železarsko tradicijo.

France Torkar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gostinske enote »Železar« se prav lepo zahvaljujem za denar, ki sem ga prejela v času moje bolezni.

Fani Zorko

ZAHVALA

Sindikalni podružnici Železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo dobil v času moje dolgotrajne bolezni v bolnišnici na Jesenicah in v Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, kjer se še sedaj nahajam.

Franc Praprotnik

Prijetno so združili s koristnim! Livarji so organizirali izlet v Nomenj in vsaj delno zaščitili ostanke najstarejše livarne na Gorenjskem.

Seja komisije za ocenjevanje tehničnih izboljšav

Najbolj prizadevni in uspešni so dobili visoke nagrade

Po daljšem presledku je 16. t. m. ponovno zasedala komisija za oceno tehničnih izboljšav, na kateri so člani komisije obravnavali 14 izboljševalnih predlogov, ki so jih člani našega kolektiva prijavili v oceno in izvedbo.

Pripravljajo se na vsakoletno foto razstavo

Kakor vsako leto bo tudi letos foto komisija Občinskega odbora LT na Jesenicah v izvedbi foto kluba »Andreja Prešerna« z Jesenic pripravila vse za tradicionalno občinsko foto razstavo za 29. november, ki bo prikaz sposobnosti in zmogljivosti vseh fotoamaterjev naše občine.

Drugo leto v počastitev 20-letnice rojstva nove Jugoslavije pa si bomo lahko ogledali na Jesenicah dokumentarno foto razstavo, ki bo prikazala uspehe in zmage naše socialistične izgradnje. To bo prav gotovo pomembna dokumentarna foto razstava, kjer bomo lahko videli delo naših rok in uspehe, ki smo jih dosegli v povojnih letih pri izgradnji naše domovine, industrije, komunalnih objektov in objektov družbenega standarda.

ZAHVALA

2. oktobra sem pozabila na mali prodaji 15.000 dinarjev. To sem zapazila šele doma. Vrnila sem se in vprašala, če so ga morda našli. Prijazna uslužbenca sta mi denar vrnila, za kar se jima najlepše zahvaljujem.

Lep primer poštenosti!
Francka Ravnikar
Lipce

Ocenjevalna komisija je priznala in izplačala devet nagrad najbolj prizadevnim in uspešnim avtorjem v skupni višini 114.771 din.

Najvišjo odškodnino sta dobila avtorja tehnične izboljšave št. 1481, nove izvlečne kljuko za menjavo valjev na trojki v valjarni 1300. Valentin Markež in Janez Arh sta izdelala novo izvlečno kljuko, s katero sta olajšala delo in skrajšala zastoje. Za uspešno izvedbo sta dobila enkratno skupno denarno nagrado 40.000 dinarjev.

Primerne odškodnine so dobili tudi Jože Paternu, industrijski zidar za izboljšavo na zvonastih žarilnih pečeh v hladni valjarni (11.902 din), Jože Zbontar iz mehanične delavnice za nov nož za na-

sekavanje in ozobljenje raznih čeljusti (17.869 din) in več drugih valjavskih in vzdrževalnih strokovnjakov: Marjan Ažman, Vlado Jurčič, Vinko Mežnarc, Peter Frelj, Bogomir Pust in Franc Pogačar, ki za prizadevnost zaslužijo poleg nagrade vse priznanje in pohvalo.

Vsi predlogi trenutno niso mogli biti dokončno ocenjeni, ker so nekateri nakazani samo v ideji in še niso izvedeni, zato tudi ni mogoče prikazati koristi in prihrankov, ki so za dokončno oceno in nagraditev nujno potrebni.

V analizi so že novi predlogi, ki bodo obravnavani in dokončno ocenjeni na prvi prihodnji seji, ki bo v novembru.

Valentin Markež in Janez Arh sta dobila za izboljševalni predlog najvišjo odškodnino

Razkladalne in nakladalne kapacitete bodo vsklajene z zmogljivostjo bodočih naprav

Ob rekonstrukciji proizvodnih obratov bodo v našem podjetju primerno urejene tudi prometno transportne naprave. To je potrebno zato, da bo zmogljivost notranjih prevozov in razkladalnih naprav prilagojena tehnološkemu postopku vseh obratov. Izdelanih je bilo že več idejnih načrtov. Zadnji idejni načrt je bil prilagojen izračunanim potrebam v letu 1971.

Glavni projekt naših prometnih naprav bo izdelan pravzaprav v fazah. Najprej je bil dokončan projekt železniške povezave Jesenice - Belško polje, nato bo izdelan načrt za tirno ureditev na Belškem polju, za tirno in cestno omrežje v obratih in na haldi. Zaradi predvidenega razkladanja visokopečne rude in koksa s posebno kip napravo bo za rudni dvor izdelan poseben projekt. Belško polje in nasip ne predstavlja ta v prometno transportnem pogledu posebnega problema, dočim tega za obrate in haldo ne moremo trditi. Tu bosta poleg razkladalnih in nakladalnih tirov en večji in dva manjša kolodvora. Prvi večji bo za dotok surovin, odvoz izdelkov in medobratne prevoze, oba manjša pa v glavnem za potrebe jeklarne, za pravo vložka ter odvoz ingotov v nove valjarne na Belškem polju.

Izdelavo glavnega projekta kolodvorov v obratih je uprava osnovnih sredstev poverila železniškemu projektivnemu in študijskemu biroju v

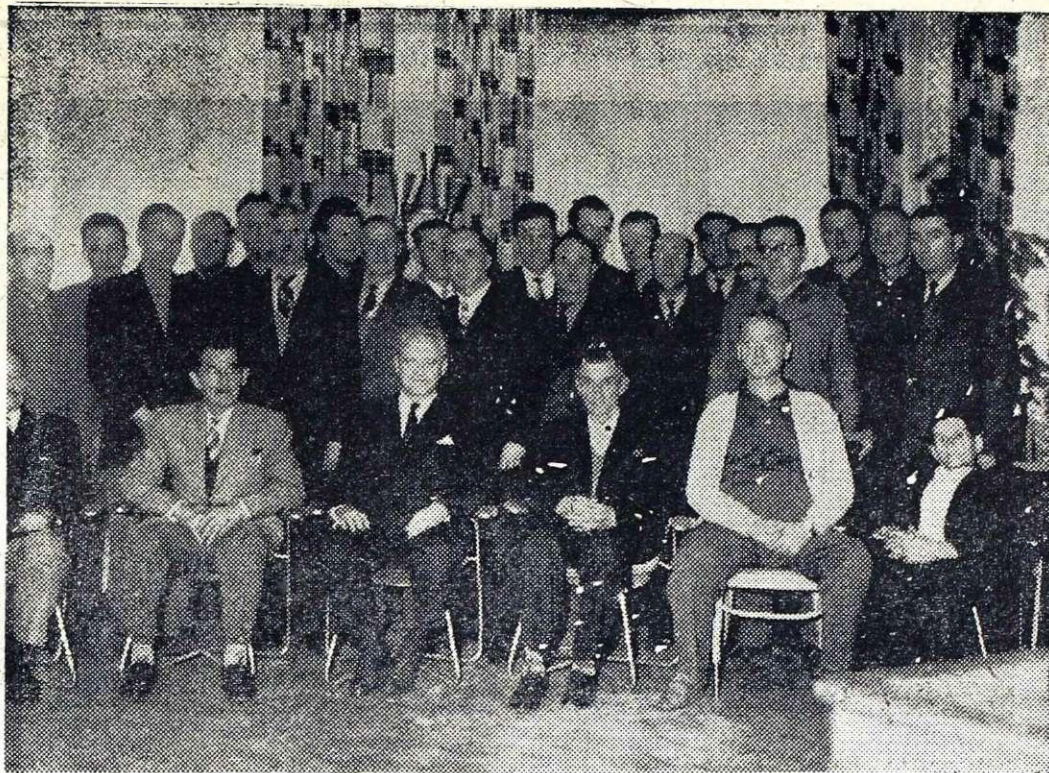
Ljubljani, kjer so že določili os prevoznega tira na glavnem kolodvoru. Ta os je usmerjena po osi sedaj obstoječega uvoznega tira, položena na mesto zgradbe sedanjega centralnega skladišča ter poteka približno v premočrtni smeri na sedaj obstoječi ozkotirni predor na Javorniku.

Ker je dolžina tirov odvisna od obsega prevoznih nalog in časa zadrževanja voz pri blagovnih operacijah (nakladanje, razkladanje), je bilo treba najprej ugotoviti tok prelivanja materiala.

Ker pri nas to doslej ni bilo evidentirano, smo za to potrebovali precej časa. Dosedanji tok materiala bo prilagojen potrebam in razmeram ob povečanih količinah, spremenjenih smereh in časih pri blagovnih operacijah. Dolžina tirov in število voz bosta torej odvisna od tehnološkega postopka proizvodnih obratov in od povprečja dolžine zadrževanja voz pri razkladanju ali nakladanju. Pri do sedaj ugotovljenih tokih opazimo, da so časi na blagovnih operacijah v obratih predolgi.

Iz tega vidimo, da bomo morali pri rekonstrukciji posvetiti vso pozornost izboljšanju razkladalnih in nakladalnih naprav. Nič nam ne bi koristilo lepo pregledni tiri, če se obrt prevoznih sredstev ne bo povečala s tem, da bomo skrajšali čas zadrževanja voz pri nakladanju in razkladanju.

Branko Blenkuš

Slovo od upokojenih sodelavcev

V petek, 19. oktobra je vodstvo grupe strojno energetskih obratov priredilo sprejem za delavce iz naših obratov, ki so bili upokojeni od 1. 7. do 30. 9. 1962. Slovesnosti so se udeležili naslednji upokojenici: Leopold Šuštar iz mehanične delavnice, Andrej Podlogar in Filip Šolar iz konstrukcijske delavnice, Franc Ravnik iz elektro delavnice, Valentin Srna in Matija Škrjanc z gradbenega oddelka, Janko Ažman in Alojz Lebar z javornika III, Karel Kampač, Lovro Blažin in Janez Zupan s transporta ter Avgust Markelj, Peter Klavžar in Franc Rekar s prometa. Navzoči so bili tudi obratovodje in šefi grup, v imenu uprave podjetja in vodstva strojno energetskih obratov pa tov. inž. Dušan Sikošek. Za njihovo vestno in dolgoletno delo v našem podjetju sta se jim zahvalila kadrovik ter glavni mehanik, šef strojno energetskih obratov pa jim je razdelil denarne nagrade, ki v smislu internih pravil podjetja pripadajo članom kolektiva, ko odhajajo v pokoj ter jim zaželel čim daljšo in lepšo jesen njihovega življenja.

V imenu upokojenih tovarišev se je za pozornost zahvalil tov. Janez Zupan z željo, da bi se še večkrat sestali.

Slovesnost je bila v lepo okrašenih prostorih Kazine. Ob prigrizku se je zatem razvil prijeten razgovor, kjer so upokojeni sodelavci še enkrat izkoristili priliko ter pripovedovali svoje spomine na dolgoletno delo v našem podjetju.

Tako smo se na skromen, a prisrčen način poslovili od sodelavcev ter jim ob zaključku še enkrat zaželeli še mnogo zdravih in srečnih let.

H

Ali mesečna vozovnica zadostuje za redni avtobusni prevoz v službo in nazaj?

Nesmiselno vprašanje! Vendar se tako sprašujejo prizadeti. Zakaj, pa pojasnjuje navedeni primer.

Datum: 18. 10. 1962

Mesto dogajanja: postajališče pri Čufarju.

Čas: po srednjeevropskem času od 13. ure 32 minut do 14. ure 12 minut.

Preko trideset nas je bilo, ki smo čakali na omenjenem postajališču na avtobus za prevoz v službo. Med nami je bilo tudi 11 sodelavcev, ki delajo na Javorniku.

Čakanje ni prijetno, kot ni prijetna vožnja v naših avtobusih, zlasti če stojiš le na eni nogi in loviš ravnotežje, toda vožnja kljub vsem težavam le vodi k cilju. Čakanje pa ne vodi nikamor, povzroča pa slabo voljo in za nameček še zamudo v službi, nevšečnosti pri vratarju, pri mojstru, kajti nihče ti ne bo verjel, da si polnih 40 minut

čakal na avtobus. In vendar je bilo tako! Pa pogledjmo, kako so se razvijali dogodki.

Prvi avtobus, ki vozi s Planine pod Golico in običajno vzame delavce za Javornik, je na naše presenečenje vozil mimo postajališča. Drugi avtobus, ki pripelje iz Kranjske gore, je, čeprav je bilo še dovolj prostora v njem kot običajno ustavil se pred postajališčem, odložil potnike in odpeljal, ne da bi komu dovolil vstop. Že ta odnos voznika in sprevoznika kaže, kot da nista v službi Avtoservisa Jesenice. Redni avtobus ob 13. uri 44 min. je pobral izrecno priložnostne potnike, mi pa smo morali, čeprav je bilo že precej pozno, čakati na poseben avtobus, ki je šele vozil proti samskemu domu. V naše presenečenje pa je tudi ta, ki bi moral ustaviti na tem postajališču, vozil mimo s pospešeno hitrostjo. Ura je bila točno 13 in 47 mi-

nut. Kako sedaj priti pravočasno na delo? V 13 minutah ne prideš s Plavža v železarno. Čakali smo še naprej in upali, da bo morda le prišel avtobus po nas, vendar zaman. Nekdo izmed čakajočih je šel domov po svoje vozilo in še tri tovariše odpeljal na Javornik. Komu naj pošlje račun za prevoz? Ker vsi nimamo lastnih avtomobilov, smo bili primorani čakati naprej. Prva možnost je bila z rednim avtobusom ob 14. uri in 4 min. Toda tudi ta sprevoznik je dokaj grobo odpravil nas z mesečnimi vozovnicami in nasilno zaprl vrata, tako da je neko tovarišico, ki je pravkar vstopala, priprl med vrata. Kaj čuden odnos do državljanov, ki plačujejo usluge prevoza.

Preostajala nam je edina možnost, da se končno odpeljemo na delo s prvim vozilom od teh, ki so med tem časom že pripeljali delavce dopoldanske izmene. Toda

tudi ta račun je bil sklenjen brez krčmarja, kajti prvi avtobus, ki se je vračal popolnoma prazen, je, čeprav nas je videl, da čakamo, vozil mimo s pospešeno hitrostjo, drugi in tretji sta storila prav tako in šele četrti voznik, k sreči je bil tov. Pančur, je ustavil in nas odpeljal na delo. Bili smo mu hvaležni, čeprav je opravljal samo službeno dolžnost, toda s tem je dokazal, da je prizadeven član kolektiva, kar za ostale voznike na tej relaciji ob tem času prav gotovo ne velja.

Rezultat vsega tega je bil, da je trideset delavcev že po tej računici zamudilo v službi po 25 minut, tovariši z Javornika pa še več.

Ker to ni osamljen primer, saj se v tem času in na tem postajališču to večkrat dogaja, se sprašujemo, kakšno je poslovanje v tem podjetju, ki je zagotovilo reden prevoz pri sprejemanju obveznosti in sklepanju pogodbe.

Sprašujemo se, če je to za kolektiv Avtoservisa Jesenice in njegovo vodstvo nova ekonomika, da omogoča le prevoz priložnostnim potnikom za gotov denar, potnike z mesečnimi vozovnicami pa pušča ob strani, čeprav so

le-ti vezani na reden prihod v službo. Mar izkupiček za mesečne vozovnice, ki ga Železarna Jesenice nakaže banki, ni enakovreden izkupičku za voznine od priložnostnih potnikov? Vse kaže, da temu ni tako, kajti priložnostni potniki imajo vstop v redne in tudi izredne avtobuse, medtem ko za nas z mesečnimi vozovnicami to ne velja. Da je to res, potrjuje dovolj zgovorno opisani primer, kot tudi primer v torek, 16. oktobra, ko je bil avtobus, namenjen za prevoz delavcev izpred železarne ob 22. uri zvečer, poln obiskovalcev kina, za delavce pa ni bilo prostora in je odpeljal z mesta, ko so ljudje še vstopali.

Želimo, da ta prispevek v celoti objavite, z namenom, da se delavcem zagotovi pravočasen prevoz v službo, kajti če smo se odločili za prevoz v službo in nazaj, smo se odločili zaradi prihranka na času in ne zaradi ugodja. Dosegli pa smo ravno obratno; samo v opisanem primeru je bilo z golim čakanjem izgubljenih 20 ur.

Vsi, ki smo ob navedenem dnevu in uri čakali na postajališču pri Čufarju

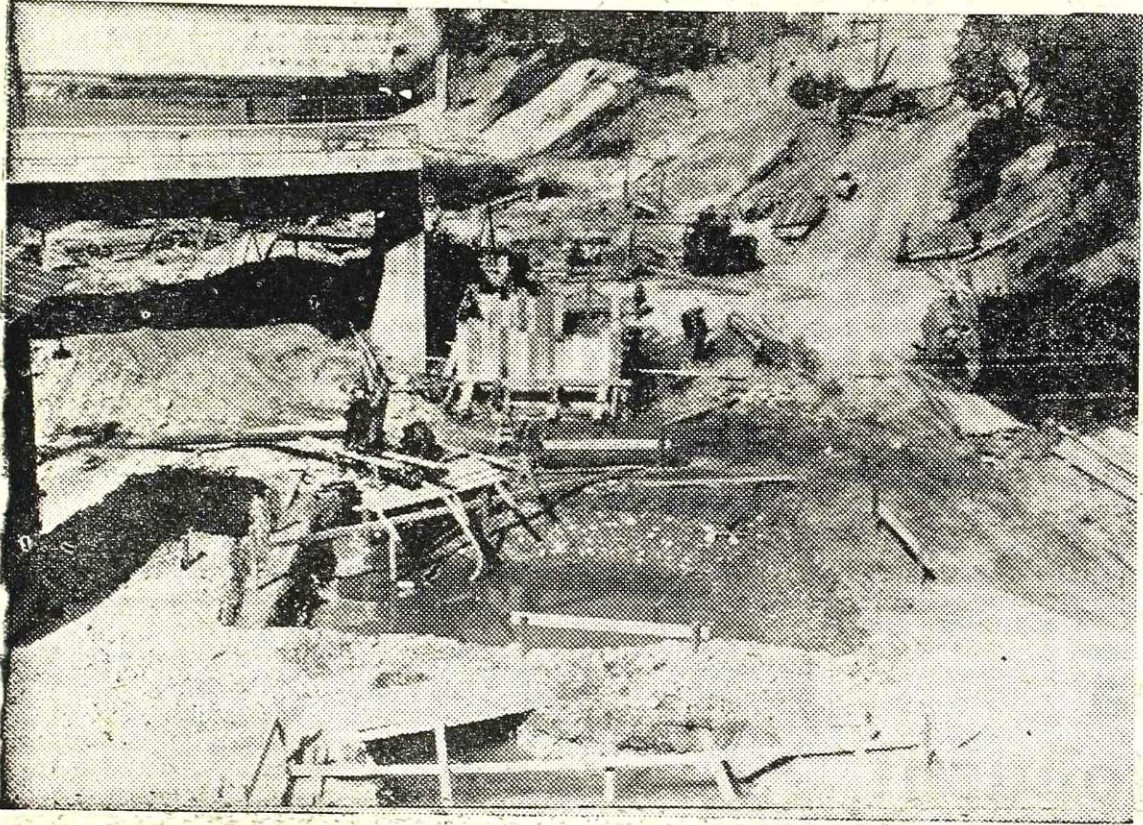

Betonska dela pri prepustu za potok Javornik so zaključena

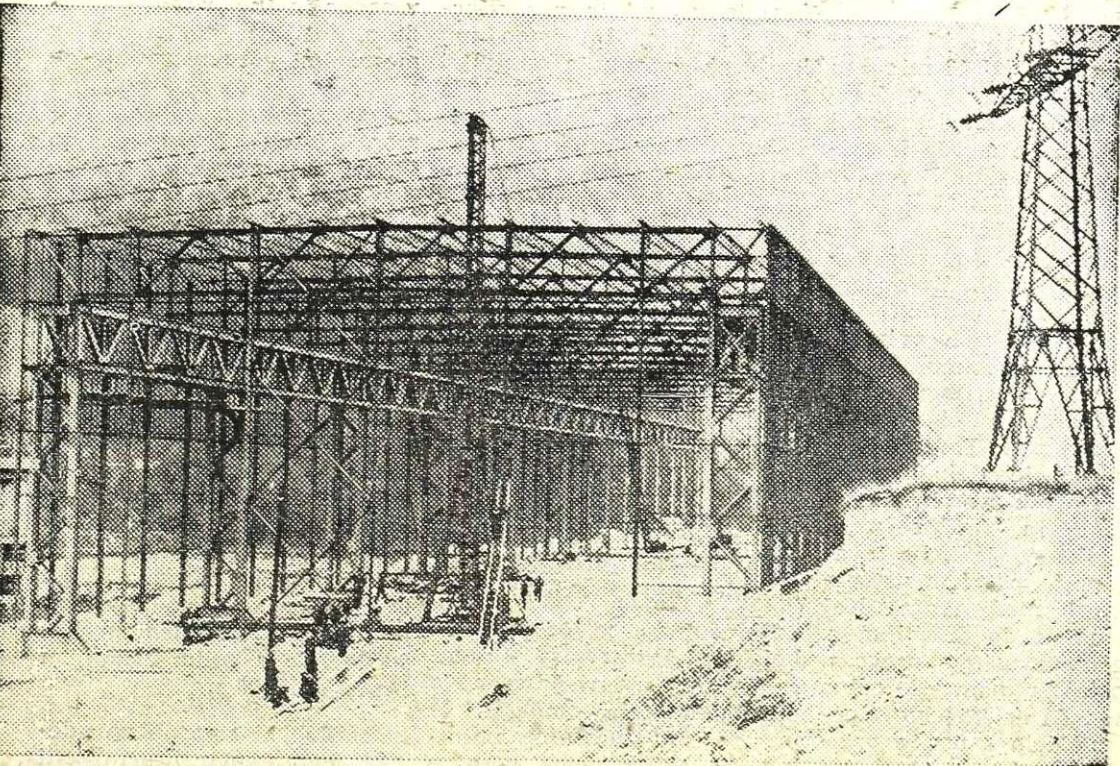

Nova oz. obnovljena potisna ogrevalna peč v valjarni 2400

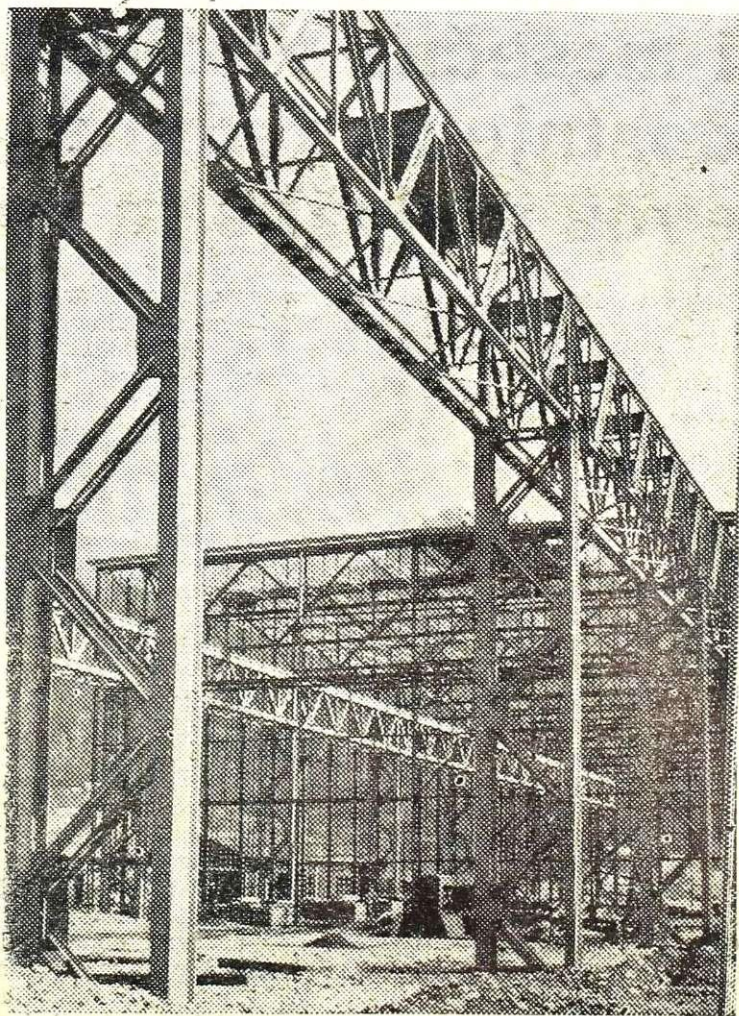
Novi objekti

Zelo so pohiteli tudi z gradnjo nadvoza, ki bo povezal oba dela nasipa med seboj

Pogled na halo za vzdrževanje na Belškem polju se spreminja iz dneva v dan.

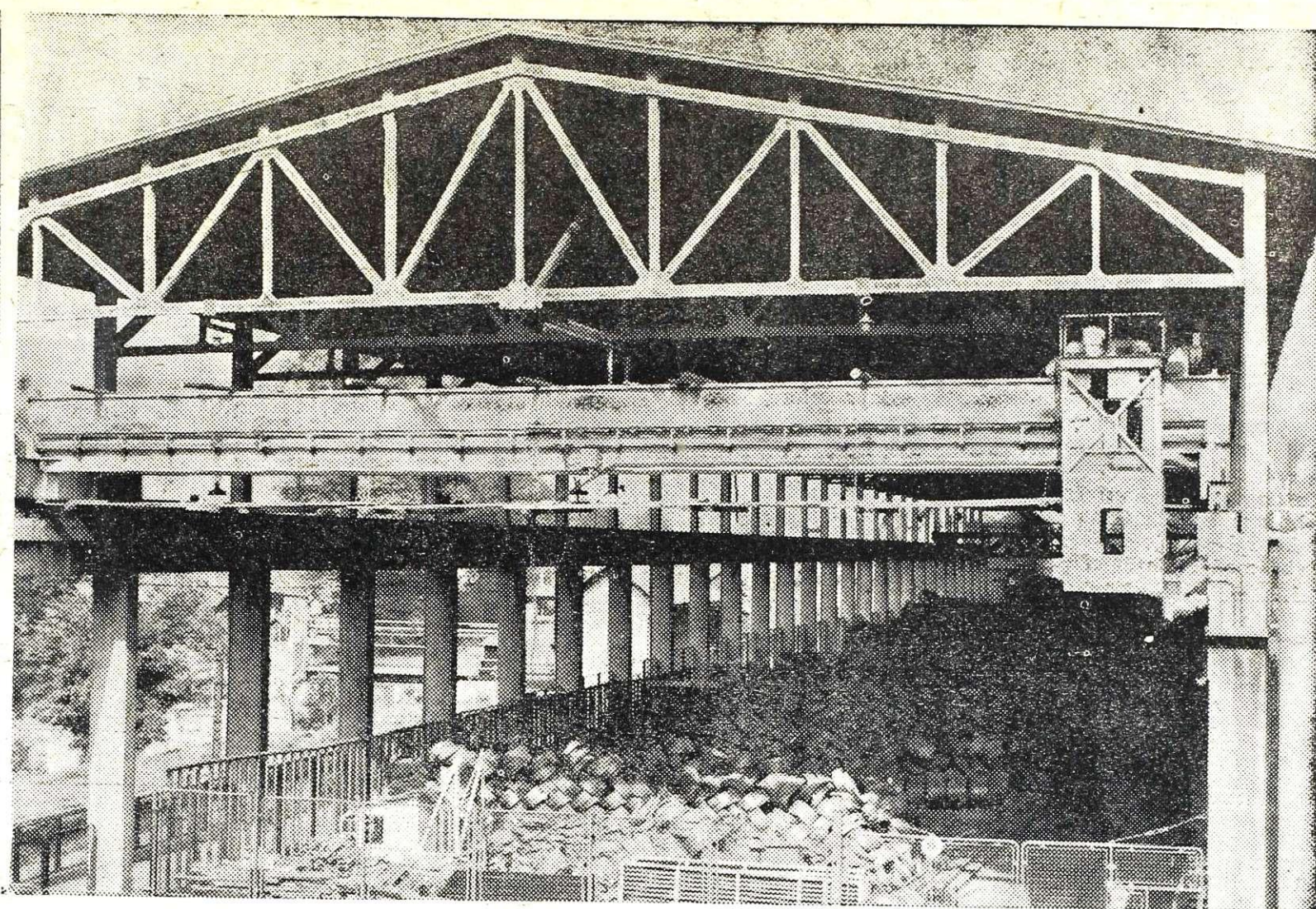
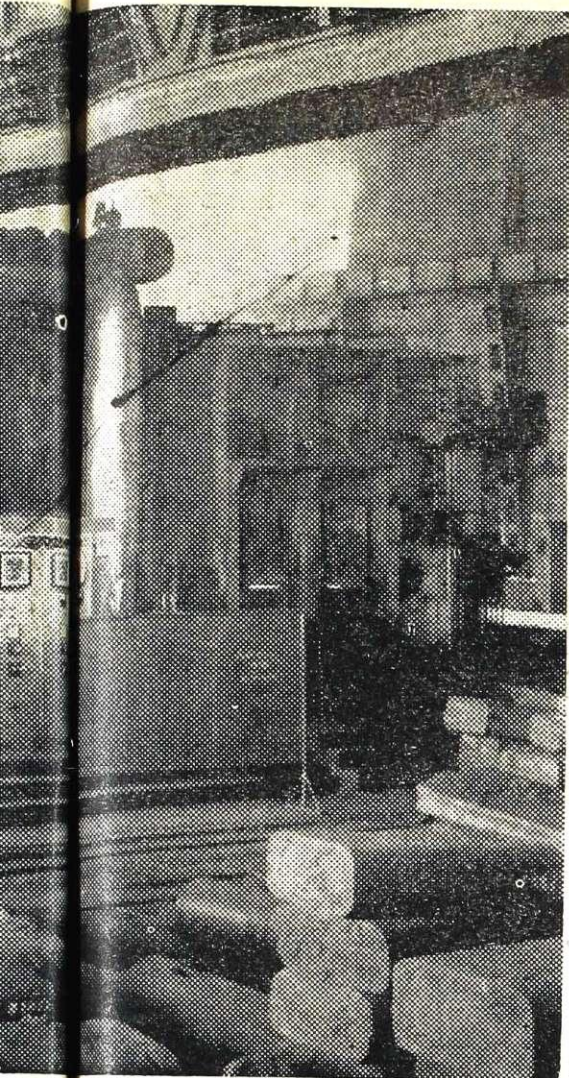
Jeklena mreža postaja vedno gostejša

Notranjost nove valilne t...

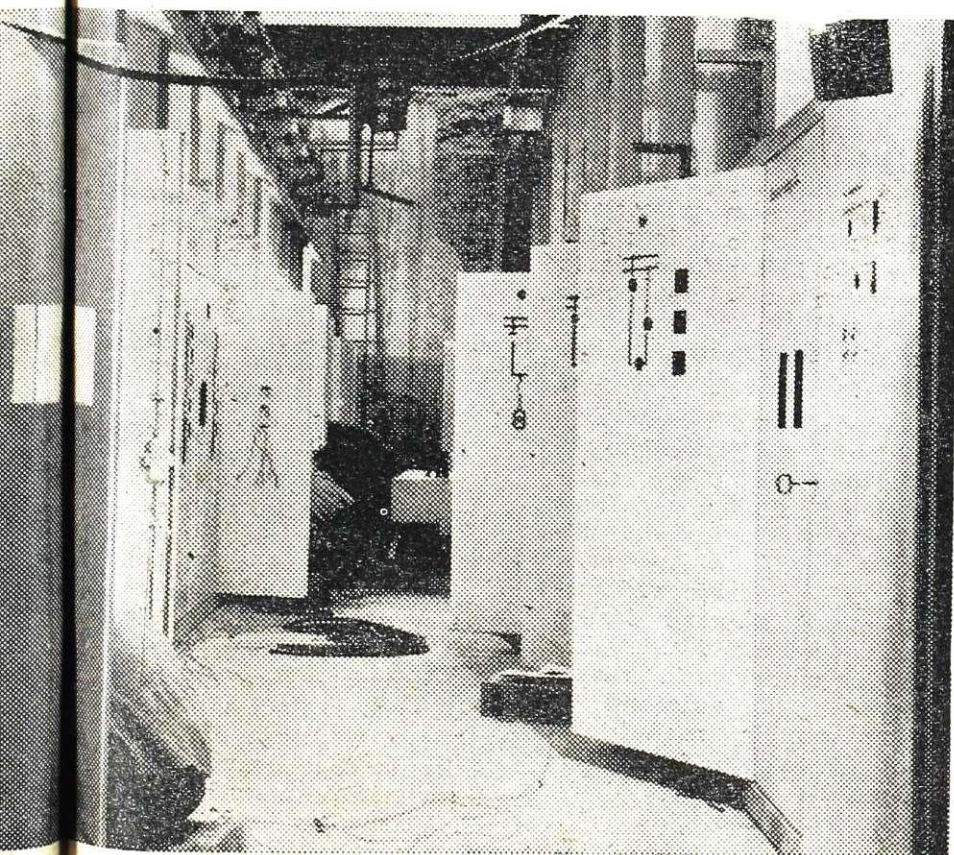
Po načrtu bodo izvedeni...

V adjustaži pripravljeni valja...

Nov 5-tonski žerjav v skladišču surovin v hladni valjarni - žičarni

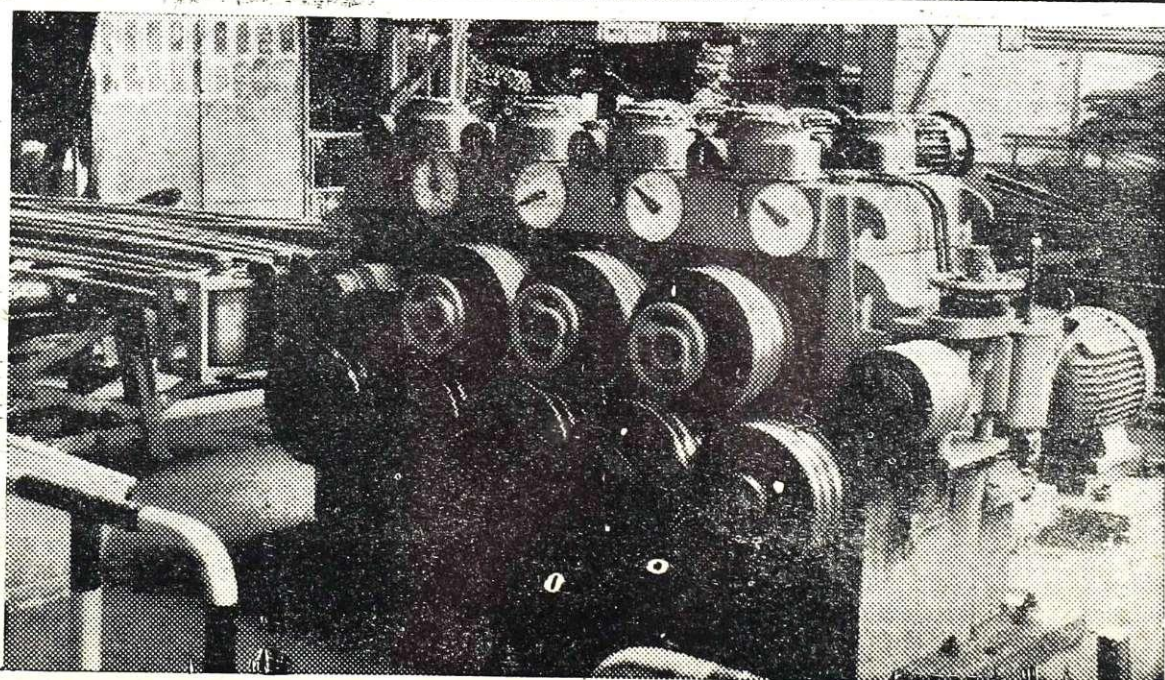
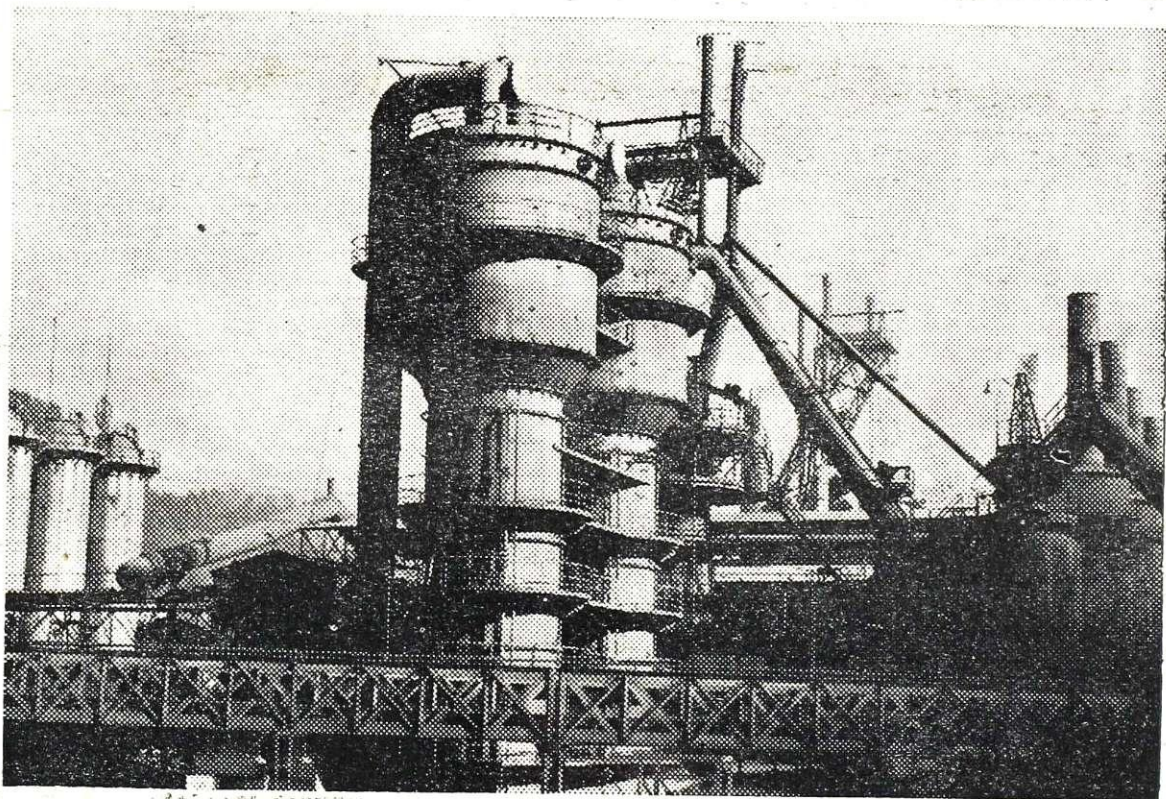
i n naprave

ove različne transformatorske postaje v obratihna Jesenicah (zgoraj)

do že 20. novembra letos začeli obratovati novi plinski čistilci (desno zgoraj)

profil valjarn že nekaj časa uspešno obratuje nov stroj za ravnanje pro- (desno spodaj)

Inž. Alojz Prešern

Vzdržnost obokov SM peči v naši martinarni

Vzdržnost ognjevdružne opeke pri SM pečeh predstavlja v skupni ceni jekla vrednost 3 do 4,8 %, v predelavnih stroških pa 14 do 18 % vrednosti. Konkretna vsota za naše domače prilike se giblje od 700 milijonov do 1 milijarde din (v letu 1960 in 1962).

Pri zadovoljivi vzdržnosti opeke standardnih tipov 150-tonske SM peči je povprečna poraba med 14 in 18 kg/t pri

običajnem načinu izdelave jekla, pri 100 % oljni kurjavi brez dodajanja kisika. Od te količine odpade blizu 4,8 do 7 kg/t na krommagnezitno opeko in blizu 2,4 do 4,2 kg/t na magnezitno opeko; delež črne opeke v skupni porabi znaša torej 9 do 9,4 kg/t, ali povprečno 58 %.

Poraba črne opeke v naši martinarni od leta 1953 naprej je prikazana v naslednji razpredelnici:

leto	proizvodnja	krommag. ton	kg/t	magnezitna ton	kg/t
1953	212.123	1.147	5,4	708	3,34
1954	228.898	1.523	6,6	662	2,89
1955	231.206	2.040	8,8	789	3,88
1956	239.812	2.209	9,2	750	3,27
1957	253.392	2.222	8,8	750	3,27
1958	260.078	2.454	9,4	812	3,12
1959	287.245	3.309	11,52	1.057	3,68
1960	306.097	3.197	10,45	1.398	4,57
1961	313.187	3.713	12,59	1.685	6,20
1962	216.893	2.794	12,88	997	4,60

(V letu 1962 so zajeti podatki za prvih 8 mesecev)

V naslednji razpredelnici pa je prikazana po posamez-

nih pečeh in letih vzdržnost obokov v številu šarž, katere predstavljajo povprečno letno vzdržnost določene peči:

Leto	Peč I	II	III	IV	V	VI	VII	Opombe
1953	2170	1336	1158	725	—	—	—	Radex, Ankrom
1954	788	1754	1028	778	—	907	—	Radex, Ankrom
1955	—	—	593	867	—	849	—	mešana opeka
1956	933	1084	539*	765	459	435	—	mešana opeka
1957	931**	773	500	736	432	558*	—	Magnohrom
1958	500	425	329	695	537*	407	323	Magnohrom
1959	461	453	403	542*	357**	464	324*	Magnohrom
1960	348	445**	314	400**	406	272	275	Magnohrom
1961	318	377	317	342	438	255	278	Magnohrom
1962	268	385	286	298	351	270	236	Magnohrom

* — dodatna oljna kurjava

** — 100 % oljna kurjava

Do vključno leta 1954 smo uporabljali samo avstrijsko opeko Radex E in Ankrom, od 1950 do 1957 opeko Brohltahl, Didier, Radex E, Ankrom in prve normalne formate Magnohrom ter za pozicijno na dveh pečeh format Q61 (tekači), izdelan v Magnohromu. Od leta 1957 naprej smo uporabljali izključno opeko Magnohrom. Analiza razpredelnice daje naslednje rezultate:

1. Vse peči so bile do leta 1955 kurjene z generatorskim plinom. Povprečna vzdržnost obokov je bila od 725 do 2170 šarž, oziroma brez zadnje izredne velike vzdržnosti do 1754 šarž, kar da povprečje 1.060 šarž.

2. V letih 1955-1960 smo začeli uporabljati manjše količine opeke drugih proizvajalcev in delno tudi Magnohroma. Vzdržnost se je znižala na 435 do 1085 šarž, ali povprečno na 725 šarž.

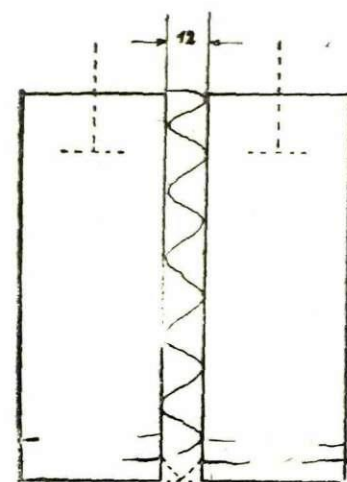
Vzdržnost je torej nižja za povprečno 335 šarž pri popolnoma isti kurjavi peči, kakor v prejšnjih letih. Pri uporabi opeke različnih pro-

izvajalcev smo opazili, da je bila vzdržnost ozkih formatov Q61 Magnohrom boljša od istih formatov firme Brohltahl in Didier.

3. Od leta 1957 naprej smo v glavnem uporabljali le opeko Magnohrom, razen na peči I, kjer smo prvi kompletni Magnohromov obok vgradili leta 1958. Začeli smo tudi uvajati dodatno kurjavo z mazutom na peči III in I, na ostalih pečeh pa smo kurjavo spremenili šele od leta 1959 naprej. Kljub temu, da je torej ostala kurjava na pečeh II, IV, V in VI nespremenjena, je vzdržnost obokov pri 100% uporabi opeke Magnohrom padla na povprečno 589 šarž.

4. Od leta 1959 naprej smo začeli uvajati dodatno oljno kurjavo še na ostalih pečeh, razen na peči II, in nove formate za gradnjo glavnih obokov 6 R in 6 S po sistemu Derling. Novi formati so bili proti formatom firme Radenthein večji za 67% v prerezu delovne ploskve, pri formatu 6 R in za 36% večji pri formatu 6 S.

Vzdržnost obokov se je povnovno znižala v letih 1959 in 1960 na povprečno 362 šarž, torej za 227 šarž. Zaradi dveh istočasnih sprememb je bilo

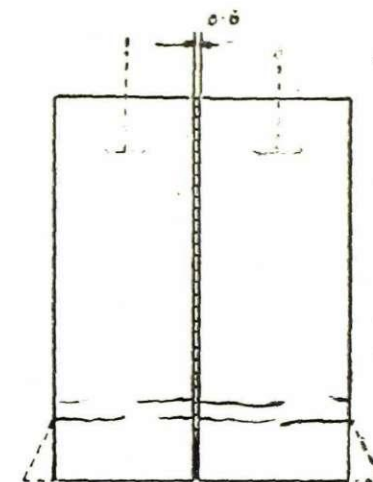

dilatacija val pločevino

težje oceniti delež dodatne oljne kurjave in delež uvedbe večjega formata pri vzrokih za to.

5. Leta 1961 je bila povprečna vzdržnost obokov 332

šarž, ki doseže pri zelo učinkovitih gorilcih do 1900 stopinj Celzija, na splošno pa ne presega 1830 °C.

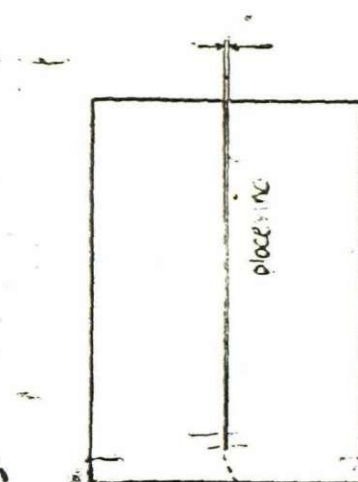
dilatacijska mrežica

V letih 1960 in 1961 smo začeli na SM pečeh s prvimi poskusi uvajanja kisika med rafinacijo. Zaradi majhnih razpoložljivih količin kisika je čas dodatka kisika v letu 1961 znašal približno 5 do 7 minut na vsako šaržo, in šele v letu 1962 smo v mejah razpoložljivih količin kisika povečali ta čas na blizu 15 minut na vsako šaržo. Čeprav čas dodajanja kisika ni velik, moramo le priznati, da predstavlja izredna velika količina FeO dima in prahu ter škropljenje žlindre pomemben vzrok poslabšanja krommagnezitne opeke, ki znaša po podatkih v literaturi 5 do 30%. Govoriti o neki konkretni številki poslabšanja vzdržnosti je nemogoče, vendar nam primerjava med vzdržnostjo v letu 1961 in v letu 1962 pokaže, da je povprečna vzdržnost nižja za 33 šarž ali 15% proti povprečni vzdržnosti obokov brez dodajanja kisika.

Skupna upravičeno nižja vzdržnost naših obokov bi bila torej okrog 20%, računano na izhodno vzdržnost 700 šarž, kar predstavlja blizu 560 šarž. Če bi upoštevali tudi 20% znižanje vzdržnosti zaradi uporabe kisika, kar ugotavljajo v Corniglianu in v nekaterih ruskih jeklarnah, bi vzdržnost še vedno morala znašati 500 šarž; stvarno pa imamo letos za 200 šarž nižjo vzdržnost.

Iskati utemeljene in objektivne vzroke v večkrat omenjenem dejstvu, da ima naša martinarna najtežji kvaliteten program, največ nizko ogljičnih jekel in da vlija šarže s povprečno 20 do 40 °C višjo livno temperaturo, je upravičeno le pri primerjavi vzdržnosti v ostalih jeklarnah Jugoslavije, nika-

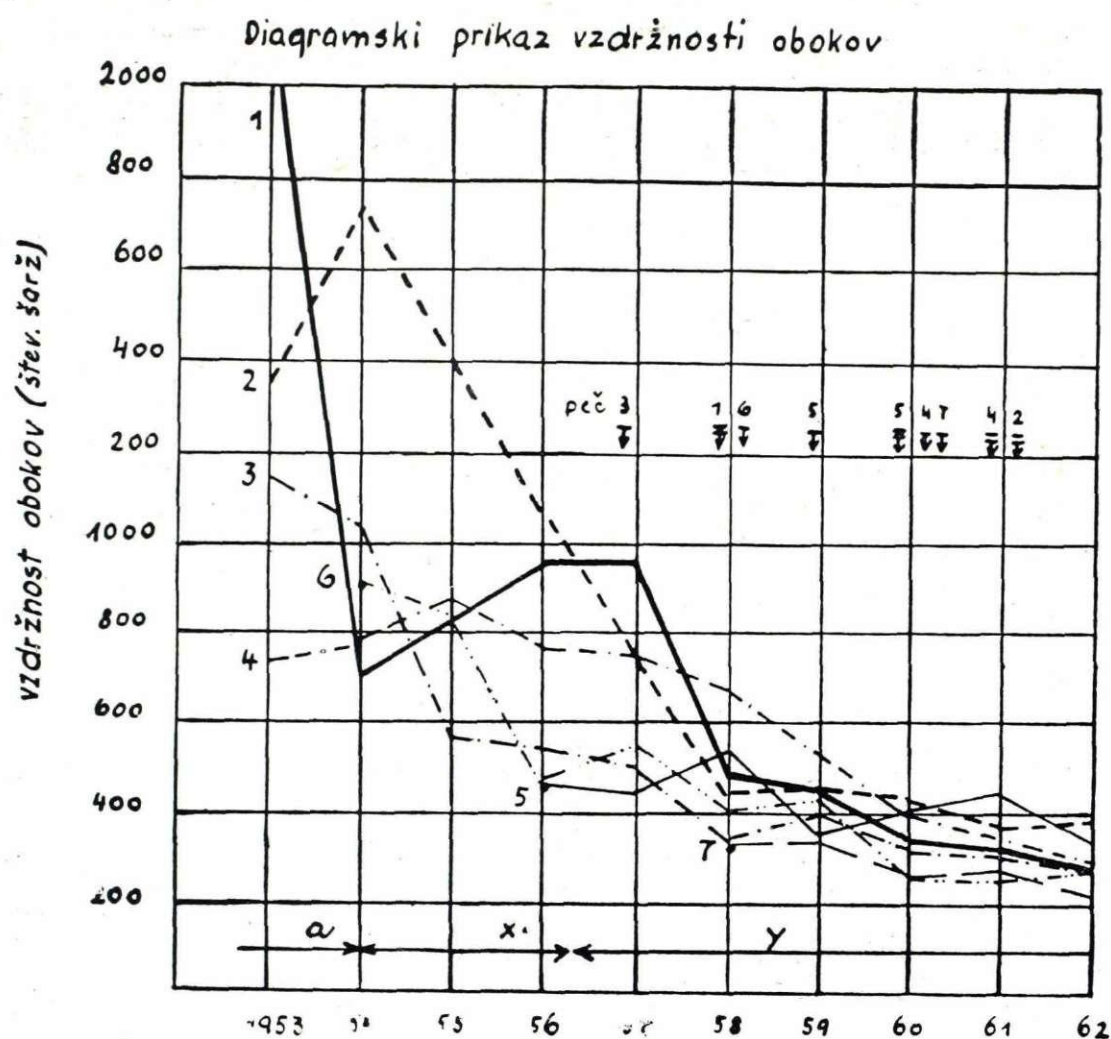
kor pa ne v primerjavi z nekdanjo vzdržnostjo obokov v naši martinarni; takratne livne temperature se niso mnogo razlikovale od

rešavljena peka

današnjih. Ze leta 1958 smo Magnohrom opozorili na prenizko vzdržnost in komisija, ki so jo sestavljali zastopnik jeklarne Zenica, Raven na Koroškem, Jesenic in predstavnik Magnohroma, je poskušala na licu mesta ugotoviti morebitne vzroke v nekvalitetnem zidanju obokov, premajhni dilataciji, v preveč poševnih oljnih gorilcih na peči III in I. Upoštevali smo predloge komisije v toliko, da smo zmanjšali kote gorilcev od 19 na 14°, en remont je izvedla zidarska skupina iz Zenice, namesto dilatacijskih pločevin pa smo začeli uporabljati dilatacijske mrežice. Vsi ti ukrepi niso dali nobenih pozitivnih rezultatov.

Točno zasledovanje obnašanja obokov med obratovanjem in po ustavitvi peči je dalo slutiti na nepravilnost novih formatov 6 R in 6 S. Globina odpadajočih plasti je bila do 5 cm, medtem ko smo nekdanj opazili odpadanje do 1,5 cm debelih plasti. Prečne razpoke v opeki nastajajo namreč v toliko večjem obsegu in toliko močnejše, kolikor večji je koeficient dilatacije in kolikor večji je prerez delovne ploskve opeke, to je tiste ploskve, ki je izpostavljena plamenu. Nastanek razpok je sicer nujen, ker se opeka zaradi vročine in hitrega ohlajanja širi in krči, kar se dogaja predvsem nad prebodom in šaržirnimi vrati. Vendar so te napetosti tem manjše, čim manjši je prerez delovne ploskve opeke. S poskusi so ugotovili, da je vzdržnost malih formatov do 30% večja in zato predlagali uporabo sestavljenih opek z vložnimi pločevinami. Čim višja je temperatura oboka, tem močnejši je negativen vpliv prevelikih formatov.

a — uporaba opeke Radex, Ankrom ∇ — dodatna oljna kurjava
x — opeka Brohtahl, Didier, Radex, ∇ — 100 % oljna kurjava
y — Magnohrom

Magnohrom nam je v letu 1959 izdelal dva oboka iz ozkih formatov, podobnih Q61, kvalitete Radex E. Te ozke formate smo vgradili na peči III in VI in res dosegli v povprečju 70 šarž višjo vzdržnost. Vendar stalna izdelava malih formatov v Magnohromu ni bila mogoča zaradi licence in ker je Magnohrom sprejel v program izdelavo Derlingovih formatov; za Radexov način obešanja pa Derlingovi ne odgovarjajo.

V letu 1961 smo spremenili radius oboka od 6 na 5 m. Za to smo se odločili, ker je dodatna opeka, ki se gradi okrog 200 mm višje od glavnega oboka, vzdržala 150 šarž, torej nekaj manj kot standardni obok. Če smo hoteli povečati razdaljo od površine kopeli do oboka, smo morali izdelati manjši radius, kar nam je dovolilo povišanje sredine oboka za okrog 12 cm, kolikor dopušča železna armatura. Toda ta sprememba krivine oboka ni dala v glavnem nobenih izboljšav. V letu 1960 smo na dveh pečeh (III in VI) preizkusili Makral opeko, ki jo je prvič uporabil Sisak leta 1959 in je vzdržala razmeroma dobro — okrog 400 šarž. Na zahtevo Magnohroma smo na teh dveh pečeh uvedli strogo kontrolo hlajenja oboka po prebodu šarže, oziroma pred nakladanjem vložka, peči pa sta tudi ob nedeljah normalno ob-

ratovali. S tem smo želeli čimbolj zmanjšati vpliv nepotrebnega hlajenja peči na vzdržnost oboka. Vzdržnost te nove opeke je bila na peči III večja za 23 šarž, pri peči VI pa ni bilo razlike.

V tem letu smo na peči I vgradili nov obok s kvaliteto opeko Radex E, ki nam jo je odstopil Nikšič za srednji del glavnega oboka, strani pa smo izzidali z opeko Magnohrom. Obok je pri 100% oljni kurjavi vzdržal do remonta peči 370 šarž, ko je morala peč v popravilo zaradi slabega spodnjega ustroja. Po oceni komisije bi obok vzdržal še blizu 100 šarž, torej skupaj 470 šarž. To bi bilo v primerjavi z ostalimi vzdržnostmi, ki so znašale v povprečju 332 šarž, znatno bolje. Takrat smo prvič opozorili Magnohrom, da je trdnost njegove opeke prenizka. Opeka Magnohrom izkazuje od 80 do 200 kg/cm² trdnosti, medtem ko zahtevajo na splošno vsi odjemalci 200 do 250 kg/cm², za določene objekte pa celo do 280 kg/cm².

Meritve dviganja obokov na posameznih pečeh so pokazale, da se oboki že v fazi gretja napenjajo neenakomerno od 10 do 35 mm in da kljub popuščanju napetosti z odvijanjem vijakov ne moremo doseči manjšega dviganja. Če primerjamo razpoložljivo dilatacijo oboka v prečni smeri, ki znaša blizu 27 mm in izračunamo pri-

bili letos, ko je glavni obok SM peči v Železarni Štore, zgrajen iz velikih Derlingovih formatov, za krivino oboka 4 m, zdržal le 285 šarž do nastavitve dodatnih opek, medtem ko je prejšnji, zgrajen iz malih formatov, zdržal preko 700 šarž. Tudi druga izzidava oboka na tej peči letos junija je pri 286 šaržah zahtevala že dodatno opeko. Da bi omilili enostransko napenjanje formatov, je v letu 1961 predlagal Magnohrom nov način gradnje oboka in sicer obešanje vseh parov opek posebej na posebno konstrukcijo in pri tem nastavitve dilatacijskih valovitih pločevin na vsak četrti par opeke, kar predstavlja v prečni smeri oboka skupno dilatacijo 120 mm. Letos smo na peči II in VII vgradili po 2,5 m poskusnega oboka iz takih novih formatov. O rezultatih še ne moremo poročati, ker peči še obratujeta. Lahko pa že sedaj trdimo, da je bilo napenjanje poskusnih delov oboka 4 do 10 mm, medtem ko je bilo dviganje stranskih delov standardnega načina izzidave oboka 18 do 32 mm, kljub stalnemu odvijanju vijakov.

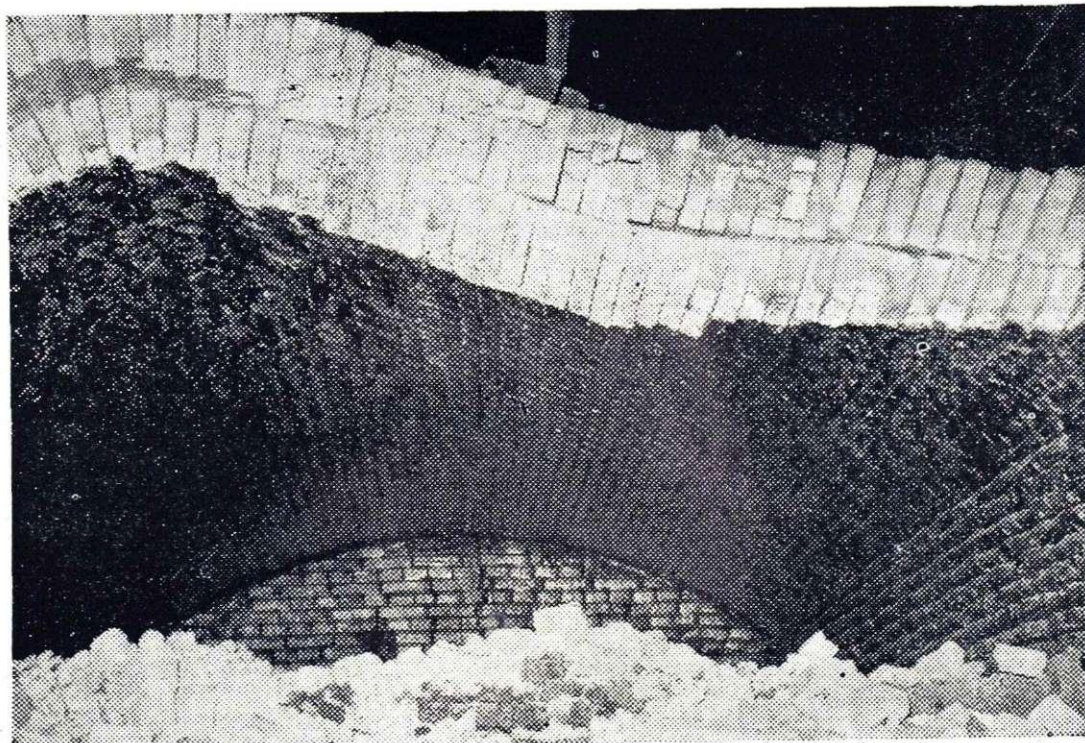
Že v letu 1961 je Magnohrom pristal, da bo ponovno izdelal dva probna oboka z malim formatom opeke, kar pa zaradi tehničnih težav še niso uresničili in bo opeka za poskusni obok pripravljena šele koncem tega leta. V letu 1962 smo skladno s teorijo, da Maerzovi tipi obokov ne nudijo idealnih pogojev za vzdržnost oboka pri oljnih pečeh, konstruirali na peči A in L lomljeni obok, ki naj bi nudil boljšo zračno izolacijo pod obokom. Na peči A tak obok ni pokazal prednosti, na peči L pa še ni remonta. Na peči B smo pri zadnjem remontu konstruirali obok po vzorcu ameriških peči tipa Loftus, to je, da so strani oboka dvignje-

ne za okrog 15°, tako da ostane volumen delovnega prostora peči po vsej dolžini od ene do druge čelne stene praktično enak. To vpliva na bolj enakomerno hitrost dimnih plinov po vsej dolžini peči in povzroča manj vrtničastih trakov.

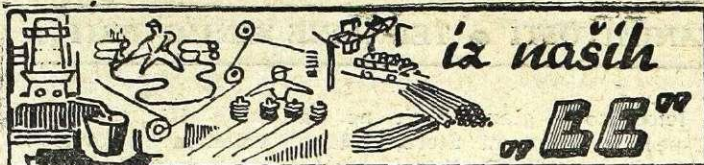
Skladno s teoretično ugotovitvijo nepravilne konicite formatov za določeno krivino oboka bomo verjetno že na peči M zgradili nov obok iz formatov 6 R in 6 C; za krivino 7 m, pri čemer bo višina srednjega dela oboka ostala na današnji višini, višino nad zadnjo in prednjo steno pa bomo povečali za okrog 12 mm. Tako bo delovni prostor peči nekoliko večji, kar je pozitivno. Resnici na ljubo moramo omeniti, da so vse naše peči proti nominalnim kapacitetam preobremenjene in prav v važni dimenziji — oddaljenost sredine oboka od gladine šarže, ki mora biti v višini delovne plošče peči — ugotavljamo na vseh pečeh za okrog 15 cm premajhne višine, kar se še stopnjuje pri povprečno previsokem dnu peči in dejstvu, da povzroča nepravčasno dolivanje tekočega grodlja izredno penjenje žilindre. Da bi ublažili zadnji vzrok, dolivamo tekoči grodelj izmenoma na vsa tri šaržirna vrata.

Vsekakor je del krivde za slabšo vzdržnost tudi v subjektivnih vzrokih (včasih prevroče šarže, večkratni nedeljski zastoji, nepravilen način dodajanja kisika, ki pri površnem držanju cevi in premajhnem kotu povzroča prekomerno škropljenje), zato tudi ugotavljamo povsod, da je razlika med minimalno in maksimalno vzdržnostjo do 14%. Lahko pa trdimo, da je znaten del krivde v objektivnih razlogih: premajhna trdnost opeke, prenizka Ta, ki predstavlja za jeseniško livno tempera-

(Konec na 10. strani)

Vzdržnost obokov pri SM pečeh je vedno manjša. V osmih mesecih letos so povprečno vzdržali le 299 šarž

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA

Pretekli teden je razneslo zračni kompresor »Dingler«, ki ne bo več uporaben. To je toliko bolj kritično, ker je trenutno prišlo do velikega pomanjkanja zraka, kar je najbolj občutila martinarna, ki obratuje z vsemi 7 pečmi. Da bi pomanjkanje zraka omilili, so z manjšo predelavo vključili v omrežje kompresor »Markot«. Zanimali so se tudi pri podjetju »Gradiš«, da bi si izposodili njihov naftni kompresor, vendar so ugotovili, da bi bilo

to za obrat predrago. Zato so sklenili, da bodo preuredili še drugi kompresor, prav tako znamke »Markot« in ga vključili v omrežje.

PLINSKI GENERATORJI

V obratu plinski generatorji so reorganizirali odvažanje pepela in tako znatno olajšali delo prometu in sami posadi. Pričakujejo tudi znatno znižanje stroškov, ker sedaj odvažajo pepel namesto s 40 vagončki dnevno, samo z enim normalnotirnim vozom.

Prav tako so popravili razmerje uporabe mazuta in premoga, kar zelo ugodno vpliva na delo martinarne.

IZVOZNI ODDELEK

V oktobru bomo dosegli letos največji izvoz. Izvozili bomo nad 2000 ton naših izdelkov in to predvsem v države s čvrsto valuto: ZDA, Italijo, Avstrijo, Zahodno Nemčijo, Libanon in Sirijo. Predvidevajo pa še izvoz v Kolumbijo, Urugvaj, Aden, Bahrein in drugam. Med izdelki, ki jih železarna izvažajo, so žičniki, cevi, valjana in vlečena žica ter elektrode, ki jih izvažamo v SZ in Bolgarijo, predvidevajo pa še izvoz elektrod v ZAR.

Uspeh so dosegli pri izvozu vlečene žice, katere smo izvozili le malo v začetku leta,

imajo pa dogovor za izvoz 3000 ton do konca leta. Nov izdelek na seznamu naših izvoznih artiklov je valjana žica, ki jo bomo do konca leta izvozili 2000 ton, kar je tudi lep uspeh, čeprav pravijo na oddelku, da izvoz te žice ni perspektiven.

PLAVŽ

V preteklem tednu je bila sedem dni v remontu aglomeracijska naprava na plavžu. Ponovno je začela obratovati spet v nedeljo 21. oktobra.

ŠAMOTARNA

Pred dnevi so zaključili preurejevanje skladiščnih prostorov za surovine. Tako bodo lahko prispele surovine za potrebe šamotarne bolje razvrščali.

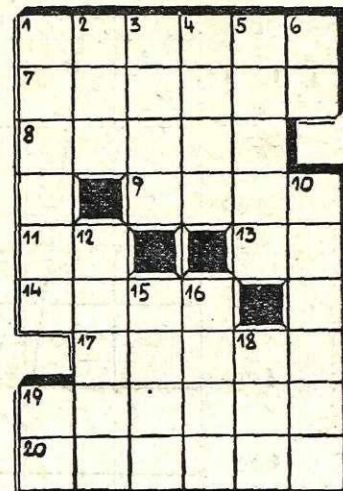
Pred kratkim se je v šamotarni pokvarila rotacijska peč, ki so jo prizadevni vzdrževalci že v osmih urah popravili. To je lep uspeh vzdrževalcev, ki so to delo opravili kljub visoki temperaturi zelo hitro in omogočili, da je peč začela po kratkem zastoju spet normalno obratovati.

LIVARNE

Okvara kompresorja »Dingler« je prizadela tudi livarno. Zaradi slabega koksa in pomanjkanja kisika je hod peči veliko počasnejši, železo ni tako vroče, precej težav pa imajo tudi s čiščenjem pihalnic za kisik. Sele ko bo dovolj kisika, bo delo v livarni potekalo spet normalno, obrati pa bodo pravočasno preskrbljeni z odlitki, ki so za redno proizvodnjo železarne tudi potrebni.

Križanka

VOD.: 1. močno čustvo, zelenje, 7. slavni pisatelj, ki živi v Mehiki in čigar identiteto še niso ugotovili, 8. mestece v Boki Kotorski, 9. znan predvojni planinec in alpinist, ki je žrtvoval življenje med NOB (Miha), 11. nemški osebni zaimek, 13. sosednji črki, 14. del noge, 17. naziv za žerjav v našem starem že-

lezu, 19. naziv japonskega cesarja, 20. pokrajina in gorovje v Burmi.

NAVP.: 1. srednji del rastlinskega debla, 2. število, 3. velika skupina ljudi z enakimi telesnimi lastnostmi, 4. Ober, 5. gospodarsko poslovanje, 6. začetnici primka in imena jugoslovanskega elektrotehnika, ki je živel in deloval v ZDA, 10. zaničljiv naziv za vlak, 12. vrsta meča, 15. del telesa, 16. pritisk, 18. žensko ime, 19. primorski vzklík.

-jn-

Upokojenci topilnic so se poslovili

Preteklo soboto je grupno vodstvo topilnic priredilo v zgornjih prostorih Kazine sprejem za člane kolektiva obratov topilnic, ki so v razdobju od 1. 7. do 30. 9. 1962 odšli v pokoj.

Sprejema se je udeležilo skupno 14 upokojencev, in sicer: Albert Golmajer, Peter Hafner, Jože Marolt, Jože Strgar in Milan Špoljar s plavža, Franc Andrejčič, Franc Koren, Franc Dovžan, Jakob Sodja, Anton Stražišar in Ivan Vidmar iz martinarne, Amalija Balanč in Alojz Korc iz šamotarne ter Lovro Noč iz livarne. Poleg imenovanih so bili na sprejemu navzoči tudi obratovodje omenjenih obratov.

V imenu samoupravnih organov in vodstva podjetja je zbranim upokojencem spregovoril grupni šef topilnic inž. Alojz Prešeren in se jim zahvalil za ves njihov trud in požrtvovalnost, ki so ga pokazali v času svoje dolgoletne zaposlitve v naši železarni ter jim istočasno zaželel, da bi še dolgo uživali zasluženi pokoj. Nato jim je razdelil denarne nagrade, ki so jim pripadale z ozirom na leta, katera so bili zaposleni v našem podjetju. V imenu upokojencev se je za izkazano pozornost zahvalil tov. Lovro Noč.

Po uradnem delu sprejema se je razvil zelo prijetno razpoloženje, med katerim so vsi navzoči obujali spomine na težke in tudi prijetne trenutke, ki so jih preživeli v času svoje dejavnosti v železarni.

Vzdržnost obokov SM peči v naši martinarni

(nadaljevanje z 9. strani)
turo jekla prenizko mejo, nepravilna oblika formatov za določeno krivino obokov in pomanjkljivo ali celo nepravilno fugiranje. Z odkupom ameriške licence za izdelavo kemično vezane opeke, obdane s pločevino, bomo vsekar dobili za oboke in ostale objekte peči novo opeko, ki v svetu vzdrži do 30% več. Letos smo vgradili nekaj takih opek v zadnje stene treh peči in na splošno lahko ugotovimo njihovo obnašanje med obratovanjem kot pozitivno. V začetku leta 1963 bomo prejeli prvi kom-

pletni obok kemično vezanih opek, ki bodo vse paroma obešene na posebno nosilno konstrukcijo, podobno kot poskusni oboki na peči III in VII, ki smo jih vgradili letos.

Upamo, da bomo z novo kvaliteto opeke in izbiro pravih formatov za določeno krivino oboka, uspeli doseči vzdržnost blizu 500 šarž pri forsiranih pogojih obratovanja, to je s 100% mazutno kurjavo in uporabo kisika, kar nam bi dovolilo izkoristiti obratovalni čas 82%, letno pa bi imeli na vsaki peči dva remonta.

PREBERITE

Enaka merila pri nagrajevanju?

Danes objavljamo nekaj nagrajencev, ki so za vestno delo, ali za razne izredne storitve bili nagrajeni z denarnimi nagradami. Skupaj je bilo v treh mesecih (juliju, avgustu in septembru) nagrajenih 28 sodelavcev s 95.000 dinarji. Ali ni to malo v primerjavi s številom izrečenih kazni. Prav tako pa se nam zdi, da so merila za podeljevanje nagrad v posameznih obratih zelo različna. Tako so bili delavci na transportu nagrajeni za izredno dober odnos do dela (ki bi ga moral imeti vsak delavec) z denarno nagrado 3000 dinarjev, enako pa tudi žerjavovodja iz mar-

tinarne, ki je z uspešnim posegom preprečil, da bi se jeklo prelilo čez rob velike ponovce. Tudi sodelavec z Javornika, ki je preprečil znatno gmotno škodo pri reduktorju elektromotorja, je dobil le 5000 dinarjev nagrade. Čas je že, da tudi ta merila vskladimo in začnemo nagrajevati enako v vsej tovarni.

Mnogo govorimo o potrebni večji delovni disciplini in o raznih prekrških ter izrečenih kaznih, toda dajmo priznanje tudi tistim, ki s svojim delom to zaslužijo.

Spet se je pričel pouk

Ko kupujemo otroku šolske potrebščine

OSTALE POTREBŠČINE

Pisalni pribor, ravnila, šestila, trikotniki in še marsikaj devljejo nekateri otroci v usta in tako utrjujejo svoje zobe. To ni le v nasprotju s higienskimi navadami, pač pa je tudi grda razvada in način za uničevanje šolskih potrebščin. Ogriženi svinčniki, ravnila, trikotniki in kotometri so kaj kmalu neuporabni.

Otroka opozarjamo, naj ravna z ravnilom, trikotniki in kotomerom kar se da skrbno. Uporaba ravnila v dvobojih, padanje trikotnikov in svinčnikov na tla, uporaba trikotnikov v najrazličnejše namene, vse to prinaša obtočene ogle, zbrisane merilne lestvice in okrušene robove, ob katerih je treba vleči črte.

Razen naštetega potrebuje otrok v šoli še brisačo, prtiček in copate. Če pozablja copate doma, nastaja občut-

na škoda, ki jo prinaša domov v obliki raztrganih nogavic. Prtiček je iz higienskega stališča nujno potreben in prav tako brisača. Na razgrnjen prtiček položi v odmoru svojo malico. Šolska klop je otrokova delovna miza in ni toliko čista, da bi lahko polagali nanjo kruh, sadje in druge jestvine. Otroci nižjih razredov to higiensko navado spoštujejo in jedo v šoli dokaj kulturno. Čudno pa je, da se prava redkost tisti učenci višjih razredov, ki prinašajo v šolo prtiček in ga uporabljajo. Starši naj bi pazili, da otrok ne bo nikoli brez te šolske potrebščine, ki je prav tako nujna kot knjiga, zvezek ali pisalo. Zadostuje čist kos polivinila ali pa majhen prtiček iz tkanine. Majhno brisačo, ki naj jo ima otrok v svoji šolski torbici, uporablja za brisanje rok, saj jih je treba v šoli večkrat umiti.

Obisk v železarni Smederevo

Sindikalni odbor obrata Javornik II je 13. in 14. oktobra za člane svojega kolektiva priredil poučno ekskurzijo v Železarno Smederevo. Ekskurzija je bila izvedena z namenom, da si člani kolektiva EE valjarne 1300 ogledajo smederevsko valjarno tanke pločevine. Člani našega kolektiva so se zanimali za proizvodni proces, proizvodne probleme, skratka za celotno delo tamkajšnjih železarjev. Ekskurzije se je udeležilo 38 članov kolektiva, ki so potovali do Beograda z vlakom, od tam v Smederevo pa z avtobusi.

Po ogledu železarne je bil posvet, ki so se ga udeležili poleg gostov še predstavniki uprave podjetja, organov delavskega samoupravljanja ter družbenih in političnih orga-

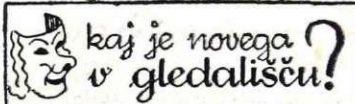
nizacij Železarne Smederevo. Razpravljali so o problemih in izkušnjah, ki so v obeh tovarnah oziroma tovrstnih obratih zelo podobni.

Udeleženci ekskurzije iz EE valjarne 1300 so bili z obiskom v Smederevu zelo zadovoljni ter so kolektivu tamkajšnje železarne v spomin na srečanje podarili maketo trio ograjda, gostitelji pa so se jim oddolžili z lepim albumom. Gostitelji so nudili gostom z Javornika brezplačno prehrano, prenočišče ter prevoz z avtobusi iz Beograda in nazaj. Na povratku so se udeleženci ekskurzije ustavili v Beogradu in si ogledali Avalo ter Kalemegdan. Tu so se poslovili od smederevskih železarjev in jim zaželeli novih delovnih uspehov. Ob obisku v Smederevu so se tudi dogovorili, da bodo železarji iz Smedereva obiskali Javornik že v prihodnjem mesecu in tako vrnili obisk našim sodelavcem iz valjarne tanke pločevine.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VOD.: 1. praksa, 7. ravnik, 8. til, 9. la, 10. iton, 12. sadist, 14. KRAŠ, 15. Ig, 16. lot, 19. rozete, 21. Asirka.

NAVP.: 4. K(opernik) N(i-kolajj).

GLEDALIŠČE

»TONE ČUFAR« Jesenice
Nedelja, 28. oktobra ob 20.
uri: Marin Držić »TRIPČE
DE UTOLČE«; gostovanje v
Gorjah.

IZLETNIK SPOROČA

Enodnevni izlet v Trst.
Cena prevoza in potnega
lista 4.000 din.

Dvodnevni izlet v Trst
- Benetke. Cena 8.500 din.

Dvodnevni izlet v Trst
- Benetke z lastnimi vo-
zili. Cena 4.500 din.

Kolektivi imajo popust.
Informacije dobite pri
»Izletnik« Jesenice, tele-
fon 264.

Prizadevni planinci z Javornika obnavljajo Staničevo kočo pod Triglavom

S planinsko turistično sezono smo komaj zadovoljni

Med vsemi planinskimi društvi, kolikor jih trenutno deluje v naši občini, je treba najbolj pohvaliti in dati vse priznanje marljivim planincem z Javornika in Koroške Bele. Letos so povečali z razgledno verando Kovinarsko kočo na Zasipški planini v Krmu, ki je nekaka predpostojanka bodočemu športnemu centru št. 1 na Velem polju, istočasno pa tudi osnovna baza za izgradnjo sistema triglavskega žičnice.

Planinci z Javornika in Koroške Bele so že lani začeli obnavljati, modernizirati in povečevati najstarejšo triglavsko planinsko postojanko - Staničevo kočo.

Že v prvih dneh septembra so spravili pod streho nov Staničev planinski dom pod Triglavom, ki ga bodo slovesno izročili namenu prihodnje leto, ob 70-letnici Planinske zveze Slovenije.

Planinci z Dovjega in Mojstrane za silo upravljajo in oskrbujejo Aljažev planinski dom v Vratih, ki je že nekaj let mnogo pretesen za vedno večji obisk domačih in tujih ljubiteljev gora.

Planinci iz Martuljka se iz leta v leto bore z velikimi težavami, prav tako tudi v Kranjski gori Planisko društvo ne kaže potrebnega delovnega in življenjskega poleta. Planinske postojanke in planinska pota, ki jih upravlja in oskrbuje to društvo, so nujno potrebne več ljubezni in kulturnega odnosa.

Matično planinsko društvo Jesenice se prav tako ne more pohvaliti z najboljšim oskrbovanjem svojih starih planinskih postojank na Vršiču, ki so tudi potrebne obnove. Tako močno PD, kot je bilo jeseniško od prvih začetkov do nedavnega, bi moralo storiti vse, da se ne prekine tradicije planinstva v

našem kovinarskem mestu, še prav posebej pa je to nujno potrebno, ker se PD Jesenice skupaj z vsemi planinskimi društvi v naši komuni pripravlja na proslavo 60-letnice prve planinske organizacije v dolini, ki je bila ustanovljena leta 1903 prav na Jesenicah, leta 1964 pa bo PD Jesenice slavilo 40-letnico samostojnega delovanja. Naša planinska društva se sicer ponašajo z nekaterimi

požrtvovalnimi delovnimi člani, ki pa jih je na žalost zelo malo. Planinska društva bodo morala vključiti v aktivne vrste več mladih delovnih ljudi, prav tako pa bi morali mladinski in alpinistični odseki skupaj z matičnimi planinskimi društvi in DPM ter taborniško organizacijo v bodoče posvetiti mnogo več skrbi kulturni vzgoji ljubiteljev in obiskovalcev gora.

Uroš Zupančič

Koncertni nastop bratov Lorenz

Otvoriti koncertno sezono na Jesenicah s koncertom komorne glasbe je precej tvegana stvar, vendar je nastop klavirskega tria bratov Lorenz iz Ljubljane pokazal, da ima tudi komorna glasba lepo številno hvaležnih privrženecov, saj je bila dvorana gledališča »Tone Čufar« lepo zasedena.

Mladi umetniki iz Ljubljane, najmlajši je star 18 in najstarejši 24 let, violinist Tomaž, čelist Matija in pianist Primož so za svoj prvi nastop na Jesenicah izbrali dokaj težak spored. Lahkotnemu Haydnovemu klavirskemu triu št. 1 v G-duru sta sledila še tehnično zahteven trio španskega skladatelja Turine ter četrti stavek klavirskega tria v F-molu našega Lucijana Marije Škerjanca. V zaključnem delu svojega koncerta so bratje Lorenz izvedli krajše popularne skladbe skladateljev Griega, Čajkovskega Dvořaka in Rahmaninova.

Trije bratje so s svojim muziciranjem nad vse prijetno presenetili prisotno občinstvo, saj so pokazali izredno muzikalnost, vigranost ter tehnično dovršeno obvladovanje svo-

jih instrumentov. Posebno pri izvajanju klavirskega tria Turine so pokazali vse svoje odlike: čisto intonacijo, široko dinamiko, občuteno podoživljanje ter visoko tehnično znanje. Vse to je bilo združeno v skladnem muziciranju, ki je prevzelo navzoče občinstvo v dvorani tako, da je dajalo mladim izvajalcem navdušeno priznanje po vsaki izvedeni skladbi.

Vse točke svojega koncertnega programa so mladi koncertanti izvedli na pamet, kar priča o njegovem izrednem glasbenem spominu ter velikem trudu, ki so ga vložili v njegovo pripravo.

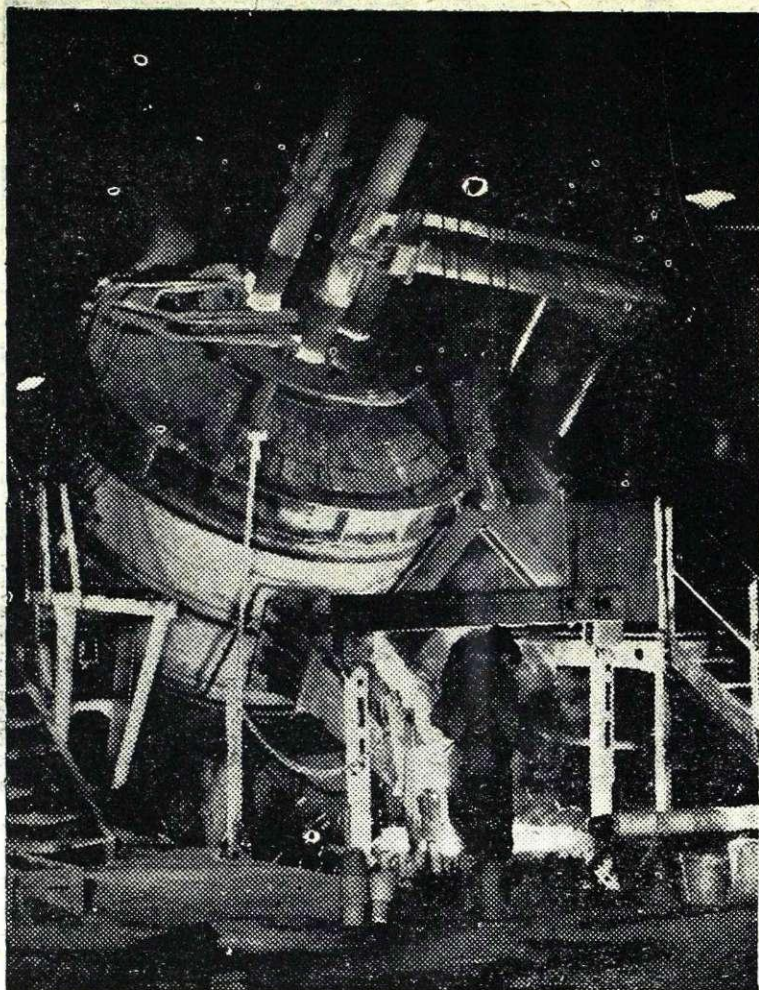
Ko smo slišali, kako ti mladi fantje igrajo, nam je postalo jasno, zakaj so dobili na letošnjem mladinskem festivalu v Bayreuthu (Zah. Nemčija) tako laskave ocene.

K.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem mojim sodelavcem dne Erjavc s težke proge za pre-jeto darilo.

Leopold Drstvenšek

Kolektiv elektropeči se spet ponaša z lepimi uspehi v proizvodnji.

železarski
GLOBUS

ARGENTINA — S pomočjo zahodnonemškega posojila gradijo v tej južnoameriški državi železarno za proizvodnjo izdelkov iz plemenitih jekel, ki bo obsegala elektrojeklarno, kovačnico in obrat za proizvodnjo elektrod. Izgradnja se bliža koncu, tako da bo železarna začela obratovati že v letošnjem decembru.

BRAZILIJA — V železarni »Belo Horizonte« je začela obratovati nova elektropeč z zmogljivostjo 30 ton, ki je tretja v tej železarni in največji tovrstni agregat na južnoameriškem kontinentu. V tej peči bodo proizvajali posebna jekla za potrebe brazilske avtomobilске industrije.

JAPONSKA — V železarni »Yawata Iron and Steel Company« je začel obratovati nov plavž z zmogljivostjo 2000 ton grodija na dan, ki so ga gradili 18 mesecev. Pri gradnji so porabili 550 ton jeklenih izdelkov in 13.000 ton ognjezdružnega materiala.

ZDA — Pred nedavnim so v ZDA razvili nov način uporabe jeklene žice, ki bo ver-

ZELEZAR, tednik — izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP »Gorenjski tisk« v Kranju

ŠOLSKI KROŽKI LT SO ZAČELI Z INTENZIVNIM DELOM

Občinskemu odboru Ljudske tehnike je letos uspelo pravočasno začeti z intenzivnim in načrtnim delom v vseh številnih šolskih krožkih Ljudske tehnike, ki že nekaj let zelo uspešno deluje v otroških vrtec, na osnovnih šolah in v ŽIC.

Šolska komisija ali komi sija za tehnično vzgojo j skupaj s strokovnimi inštruk torji pravočasno preskrbela zadostne količine nujno potrebnega gradiva in literature, tako da je delo že takoj v začetku šolskega leta steklo v vsesplošno zadovoljstvo. Škoda je le, da na vseh osnovnih šolah ni najboljših pogojev za uspešno delo krožkov Ljudske tehnike. Le na jeseniških šolah »Prežihovega Voranca« in »Toneta Čufarja« imajo mladi ljubitelji tehnike vsaj delno ustrezne pogoje za nemoteno in uspešno delo. Mnogo težje je v šoli na Koroški Beli, kjer so prostori, ki bi odgovarjali za delavnice šolskih krožkov, zasedeni drugače. Lepo se razvija tehnični pouk in prosta tehnična dejavnost tudi na osnovni šoli v Žirovnici, kjer so dobili novega vzgojitelja za tehnični pouk. Trudijo in prizadevajo si tudi na Blejski Dobravi, kjer mladi tehniki dosegajo posebno v letalskem modelarstvu in elektroradio dejavnosti prav razveseljive uspehe. Mnogo težje je delo šolskih krožkov LT na nižjih osnovnih šolah v občini in na šolah v Kranjski gori in na Dovjem, kjer nimajo ustreznih prostorov niti za reden pouk. Pri tehnični vzgoji je v zadnjih letih dosegla najlepše uspehe nižje organizirana šola v Martuljku, kjer Janez Odar neumorno in uspešno vzgaja mlade in veliko obetajoče brodarске in letalske modelarje.

Šolski krožki Ljudske tehnike v naši občini so ob veliki skrbi komisije za tehnično vzgojo in ob izredni strokovni zmogljivosti posameznih inštruktorjev v preteklih letih zabeležili lepe uspehe.

OBVESTILO

hišnim svetom in lastnikom stanovanjskih hiš
na območju občine Jesenice

1. Občinski stanovanjski sklad bo ta mesec objavil v dnevniku DELO natečaj za posojilo v znesku 5 (pet) milijonov dinarjev za popravila in adaptacije stanovanjskih hiš zasebnih lastnikov. Interesenti naj zasledujejo objavo natečaja in se pravočasno prijavijo.

2. Posojilo v znesku 10 (deset) milijonov dinarjev, ki ga je sklad razpisal za popravilo stanovanjskih hiš pod upravo hišnih svetov, je še neizkoriščeno za znesek 3 (tri) milijone dinarjev. — Upravni odbor sklada je sklenil, da se rok za prijavo podaljša do razdelitve ostanka.

Poleg posojilnih pogojev, objavljenih v »Železarju«, mora znašati lastna udeležba 10 odstotkov od predračunskega zneska. Ta pogoj je bil pomotoma izpuščen.

Ce hišni sveti ne bi imeli lastnih sredstev, naj jim da stanovanjska oziroma krajevna skupnost brezobrestno posojilo, hišni sveti v stavnah last Železarne Jesenice pa naj zaprosijo za posojilo pri železarni, ki je v ta namen določila potrebna denarna sredstva.

Občinski stanovanjski sklad
občine Jesenice

Cene na jeseniškem trgu

od 18. OKTOBRA do 25. OKTOBRA 1962

Vrsta pridelka	Enota mere	Zarja tržnica	Agraria (pri Brunerju)	Zasebni sektor tržnica
Krompir, merkur	kg	30—32	30	—
čebula	kg	130	145	130—140
česen	kg	370	310	1 glavica 40
korenjček	kg	70	80	100
zelje v glavah	kg	48	50	—
paradižnik	kg	80	90	70—90
paprika	kg	80	78	—
cvetača	kg	170	—	150
zelena solata	kg	90	84—90	90—100
špinača	kg	110	—	—
rdeča pesa	kg	70	64	—
jabolka	kg	72—90	80—90	80—100
grozdje	kg	140	100	100—120
hruške	kg	72	—	80—120
orehi, celi	kg	—	360	250—300
jajčka	kos	33	32	—

Letos že štiri smrtne nesreče na železnici

V prvih desetih mesecih se je v naši občini ponesrečilo že šest ljudi.

Prva nesreča na železniškem tiru, ki se je končala s smrtnim izidom, se je zgodila 11. februarja, ko se je smrtno ponesrečil Husein Kunalič, 25. Usodnega dne je prišel po progi proti bazi, kjer ga je približno ob 14. uri povozil vlak, ki vozi proti Avstriji. Husein Kunalič je bil takoj mrtev.

Samo štiri dni pozneje je postal žrtev smrtne nesreče na železniškem tiru član kolektiva Železarne Jesenice, EE hladna valjarna-žičarna, Milan Paravina, 33. Usodnega dne je Milan Paravina bil v vinjenem stanju. Vlak ga je povozil na ozkotirni železnici med Jesenicami in Javornikom, ko se je vračal proti svojemu stanovanju v naselju Straža na Javorniku.

Tretja smrtne nesreče se je zgodila 16. avgusta letos. Žrtev te nesreče je postal Dante Cenčič, 23, član kolektiva »Sava« z Jesenic. Na železniški postaji pod Kočno ga je povozil vlak. Cenčič je zamudil redni vlak in pot nadaljeval kar po železniški progi med postajama Kočna in Jesenice.

Četrta nesreča se je zgodila v soboto 6. oktobra ob 13. uri. Ta dan se je mudil na prepovedanem prehodu na železniški postaji Jesenice Dušan Milojevič, član kolektiva OTK naše železarne.

Vse kaže, da dosedanje kazni sodnika za prekrške pri ObLO Jesenice niso spametovale mnogih prebivalcev našega mesta, ki še vedno brezskrbno hodijo po železniških tirih. Če ne bodo zalegla vsa opozorila, bodo potrebni ostrejši ukrepi in kazni.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža in očeta

IVANA GREGORČICA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani in še posebej zdravniku dr. Sajevidu za zdravljenje med dolgotrajno boleznijo. Našo zahvalo dolgujemo vsem, ki so ga obiskovali na domu ter ga spremlili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi organizacijam Zveze borcev NOV, SZDL ter osnovni organizaciji Zveze komunistov terena Podmežaklja, pevcem in godbenikom, kakor tudi govornikom Cirilu Trilerju, Mraku, Gasarju in Kreftu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo se tudi darovalcem cvetja in vencev ter hišnemu svetu in terenu Podmežaklja za denarno pomoč. Iskrena hvala tudi kolektivu ma obrata jeklovlek in mehanične delavnice — orodjarne.

Zalujoča družina Gregorčič in ostalo sorodstvo

RAZPIS

Upravni odbor Delavske univerze Jesenice
razpisuje delovno mesto:

**VODJA TEHNIČNO PROPAGANDNEGA
SERVISA**

Opis dela: risanje plakatov, izdelovanje ponazoril (zidnih listov, grafikonov, flanelogramov) izposojanje filmov, tehničnih sredstev, razmnoževanje itd.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Upravni odbor DU